

Številka: 131-28/2023-163
Datum: 05. 03. 2026

V skladu z 90. in 100. členom Zakona o javnem naročanju Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F, v nadaljevanju: ZJN-3), v povezavi s 65. členom Pravilnika o javnih natečajih za izbiro strokovno najprimernejših rešitev prostorskih ureditev in objektov (Uradni list RS, št. 108/04, 114/06 – ZUE, 33/07 – ZPNačrt, 57/12 – ZGO-1D, 61/17 – GZ, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3, v nadaljevanju: Pravilnik), zgoraj navedeni naročnik objavlja naslednje

OBVESTILO O IZIDU

javnega, projektnega, enostopenjskega natečaja za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za:
SPOMENIK SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE V LJUBLJANI

Z REZULTATI NATEČAJA:

I. Nagrada se podeli naslednjemu natečajnemu elaboratu:

1. NAGRADA

Natečajni elaborat z delovno številko 31//31D (šifra natečajnika TR256)

AVTORJI (ELABORAT IN DODELAN ELABORAT):

Alen Ožbolt, akad. kip.

Denis Hitrec, mag.inž.arh.

Tadej Urh, mag.inž.arh.

Tjaša Tahirović, abs. arh.

Erika Sirotić, abs. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci elaborat:

Jure Kamšek, Livarna Livartis

Peter Svete, Kamnoseštvo Svete

Doc.Gregor Kokalj, restavrator

Sodelavci, konzultanti, izvedenci dodelan elaborat:

izr. prof. dr. Marko Jankovec, univ. dipl. inž. el., Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani

Aleksander S. Mikuš, inž. kem. teh., Samson Kamnik

Tomaž Škerlep, univ. dipl. inž. arh., Gradbeni inštitut ZRMK

prof. mag. Tanja Pak, univ. dipl. ind. obl., Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani

II. Priznanja se podelijo naslednjim natečajnim elaboratom:

ZVIŠANO PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 9//9D (šifra natečajnika OD272)

AVTORJI:

Lea Bradašević, mag.inž.arh.

Kaja Kisilak, u.d.o.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

doc. dr. Rok Prislan, MSc Engineering Acoustics, izvedenec za akustiko, InnoRenew CoE, UP IAM & UP FAMNIT, Univerza na Primorskem

ZVIŠANO PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 33//33D (šifra natečajnika SP051)

AVTOR:

Vuk Ćosić

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Irena Wölle

Aleksander Vujović, SUPA

Božidar Repe

Karpo Godina

Miloš Srdić

Filip Dobranić

Marko Plahuta

PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 17 (šifra natečajnika JUNIJ)

AVTORJI:

Katjuša Kranjc

Rok Kuhar

Matej Andraž Vogrinčič

Lucija Lisjak

Dan David Mrevlje

Jan Jagodič

Lara Gligić

Nikolaj Srdić Kranjc

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

STATIKA: Alan Sodnik, univ. dipl. inž. grad.,

FOTOGRAFIJA: Ana SKOBE mag.inž. arh,

VIZUALIZACIJA: Aljoša Rot

PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 26 (šifra natečajnika CIC90)

AVTORJI:

Matic Vrabič

Eva Gusel

Bor Kračun-Pižmoht

Karmen Lah

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Valentina Nedaković
Marjan Čamernik, konzultant za statiko, Valide d.o.o.

PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 29 (šifra natečajnika LD077)

AVTOR:

Matjaž Počivavšek, akad.kip.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

ARREA arhitektura

III. Odškodnino prejmejo preostali nenagrajeni natečajni elaborati, in sicer:

Natečajni elaborat z delovno številko 1 (šifra natečajnika FPROA)

AVTORJI:

Ahmed Fetahu, mag. inž. arh.

Johannes Pfeifle, MSc ETH Arch.

Natečajni elaborat z delovno številko 2 (šifra natečajnika AA000)

AVTOR:

Aleksander Vujović

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 3 (šifra natečajnika A23S6)

AVTORJI:

izr. Prof., dr.h.c. Vojmir Pogačar, akad. slik.

doc. Dr. Andrej Cupar, univ. dipl. inž. str.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 4 (šifra natečajnika RLSEM)

AVTOR:

Roman Slekovec, akad. kip.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 5 (šifra natečajnika KO123)

AVTORJI:

doc.mag. Andrej Černigoj, univ. dipl. inž. arh.

Nejc Černigoj, mag. inž. arh.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 6 (šifra natečajnika 29RV6)

AVTOR:

Rok Vraber

Natečajni elaborat z delovno številko 7 (šifra natečajnika PV107)

AVTOR:

Tomaž Schlegl, univ. dipl. inž. arh.

Natečajni elaborat z delovno številko 8 (šifra natečajnika MN184)

AVTOR:

Mojca Kocbek, univ. dipl. inž. arh.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 10 (šifra natečajnika RO369)

AVTOR:

Roman Kos

Natečajni elaborat z delovno številko 11 (šifra natečajnika ST001)

AVTOR:

Maj Juvanec

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 12 (šifra natečajnika FL347)

AVTOR:

Primož Pugelj

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 13 (šifra natečajnika RA017)

AVTORJI:

Oasis Ahmed, univ. dipl. inž. arh.

Adrijan Cingerle, univ. dipl. inž. arh.

Polona Demšar, akad. kip., mag. um.

Diana Kocijančič, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Dorotea Volk, univ. dipl. inž. kraj. arh.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 14 (šifra natečajnika SL168)

AVTORJI:

Lada Sedlaček

Sašo Sedlaček

Natečajni elaborat z delovno številko 15 (šifra natečajnika SL991)

AVTOR:

Božo Podlogar

Natečajni elaborat z delovno številko 16 (šifra natečajnika AD213)

AVTORJI:

Drago Cerjan

Ivana Vuković Šmelc

Nina Matjašič

Tomaž Kukovec

Marjan Drev

Andrejka Čufer

Natečajni elaborat z delovno številko 18 (šifra natečajnika 8MR07)

AVTOR:
Gašper Fabijan

Natečajni elaborat z delovno številko 19 (šifra natečajnika BI191)

AVTOR:
Andrej Erjavec, univ. dipl. inž. arh.
s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 20 (šifra natečajnika 25691)

AVTORJI:
RAVNIKAR POTOKAR ARHITEKTURNI BIRO d.o.o.
Robert Potokar, univ. dipl. inž. arh.
Nadej Rešek, štud. arh.
Olga Ushakova, štud. arh.
s sodelavci.

Natečajni elaborat z delovno številko 21 (šifra natečajnika HARFA)

AVTORJI:
Andrej Grabovec
s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 22 (šifra natečajnika AB531)

AVTORJI:
Aleš Peternel
Tomaž Šebrek
s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 23 (šifra natečajnika 48P1M)

AVTORJI:
Primož Boršič mag. inž. arh.
Katja Struna abs. arh.
Ajda Murnik abs. arh.
s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 24 (šifra natečajnika VX777)

AVTORJI:
Marko Lavrenčič
Andreja Kosovelj
Veronika Batistič
s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 25 (šifra natečajnika JV709)

AVTORJI:
Blaž Golob, dipl. iur. spec. Dir. GFS Inštitut
Katja Majer, akad. kip.
Rok Dolinšek, mag. inž. arh.
s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 27 (šifra natečajnika S314M)

AVTORJI:

OBLIKOVALSKI VIDIK / Studio Miklavc

Jure Miklavc

Silva Vitez

Andrej Šenk

Marko Ježek

Jože Carli

PROSTORSKI VIDIK / Kolektiv Tektonika

Darja Matjašec

Katarina Poklukar

TEORETSKO FILOZOFSKI IN ZGODOVINSKI VIDIK

dr. Gal Kirn, Filozofska fakulteta

Manca Murakezi, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 28 (šifra natečajnika 8881)

AVTORJI:

Boštjan Kavčič

Katja Gornik Jovan

Peter Pavšič

Igor Vintar

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 30 (šifra natečajnika TR425)

AVTORJI:

Urša Vrhunc, univ. dipl. inž. arh, M.Arch II

Damjan Bradač, univ. dipl. inž. arh.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 32 (šifra natečajnika TI991)

AVTOR:

Irena Wölle

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 34 (šifra natečajnika EH000)

AVTORJI:

void arhitektura

Primož Žitnik, univ. dipl. inž. arh.

Mina Hiršman, mag. inž. arh.

Uroš Rustja, univ. dipl. inž. arh.

Špela Muhič, abs. arh.

Ištvan Išt Huzjan, akad. slik.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 35 (šifra natečajnika 1M1M1)

AVTORJI:

Miha Dobrin, univ. dipl. inž. arh.

Mik Simčič, akad. kip.

s sodelavci, konzultanti in izvedenci.

Natečajni elaborat z delovno številko 36 (šifra natečajnika MM999)

AVTORJI:

Metod Frlic

Andrej Kalamar

IV. Nagrade in enakovredni priznanji se podelijo v razpisanih vrednostih, zvišano priznanje in odškodnine pa v prerazporejenih, zvišanih vrednostih, in sicer:

nagrada / priznanje / odškodnina	Znesek (bruto bruto)
1. nagrada	15.000 EUR (kot razpisano)
zvišano priznanje	6.900 EUR (zvišano)
zvišano priznanje	6.900 EUR (zvišano)
priznanje	4.500 EUR (kot razpisano)
priznanje	4.500 EUR (kot razpisano)
priznanje	4.500 EUR (kot razpisano)
30 odškodnin	1.200 EUR (kot razpisano)

OBRAZLOŽITEV

1. Podatki o javnem natečaju

Naročnik je na podlagi sklepa o začetku postopka JN MORS 129/2025-PSPB, št. 430-164/2025-7 z dne 11. 4. 2025, pričel postopek natečaja za: Javni, projektni, enostopenjski natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za SPOMENIK SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE V LJUBLJANI. (Zaporedna številka javnega naročila v tekočem letu: 004325/2025) v skladu s točko b) prvega odstavka 100. člena ZJN-3 kot projektni natečaj, z nagradami ali plačili udeležencem. Dne 6. 6. 2025 je bilo javno naročilo tudi objavljeno na Portalu javnih naročil - št. objave: JN004325/2025-EUe23/01. Dne 4. 11. 2025 je ocenjevalna komisija tri elaborate pozvala k dodelavi.

2. Podatki o številu udeležencev natečaja in predhodnem preizkusu prispelih elaboratov

Do roka za oddajo natečajno ponudbene dokumentacije, to je do dne 9. 10. 2025 do 16:00 ure, je bilo v okviru predhodnega preizkusa, ki ga je izvedla ocenjevalna komisija, pravočasno prejetih šestintrideset (36) elaboratov (Tabela 1). Naslednji dan, 10. 10. 2025 ob 12.00, torej po roku za oddajo, je natečajna služba po pošti prejela še kuverto brez omota plakatov ali makete, z oznako »Spomenik..., šifra SO991«. (Tabela 1).

Tabela 1: Rezultati predhodnega preizkusa za vse prejete elaborate.

zap.št. prejetja/ DELOVNA ŠIFRA	šifra	rok oddaje				anonimnost	zahtevana vsebina	OPRAVIL
		datum	čas	št. sestavnih delov	pravočasnost			
1	FPROA	3.10.2025	12:07	2	DA	DA	DA	1
2	AA000	7.10.2025	10:28	3	DA	DA	DA	1

3	A23S6	8.10.2025	8:26	2	DA	DA	DA	1
4	RLSEM	8.10.2025	8:41	2	DA	DA	DA	1
5	KO123	8.10.2025	9:58	1	DA	DA	DA	1
6	29RV6	8.10.2025	10:08	2	DA	DA	DA	1
7	PV107	8.10.2025	11:08	1	DA	DA	DA	1
8	MN184	8.10.2025	11:24	2	DA	DA	DA	1
9	OD272	9.10.2025	9:05	2	DA	DA	DA	1
10	RO369	9.10.2025	9:17	2	DA	DA	DA	1
11	ST001	9.10.2025	9:18	2	DA	DA	DA	1
12	FL347	9.10.2025	10:33	2	DA	DA	DA	1
13	RA017	9.10.2025	11:02	2	DA	DA	DA	1
14	SL168	9.10.2025	12:02	2	DA	DA	DA	1
15	SL991	9.10.2025	12:03	2	DA	DA	DA	1
16	AD213	9.10.2025	12:36	2	DA	DA	DA	1
17	JUNIJ	9.10.2025	12:56	2	DA	DA	DA	1
18	8MR07	9.10.2025	13:08	2	DA	DA	DA	1
19	BI191	9.10.2025	13:09	2	DA	DA	DA	1
20	25691	9.10.2025	13:13	2	DA	DA	DA	1
21	HARFA	9.10.2025	13:20	2	DA	DA	DA	1
22	AB531	9.10.2025	13:21	2	DA	DA	DA	1
23	48P1M	9.10.2025	13:25	2	DA	DA	DA	1
24	VX777	9.10.2025	13:31	2	DA	DA	DA	1
25	JV709	9.10.2025	13:58	3	DA	DA	DA	1
26	CIC90	9.10.2025	14:01	2	DA	DA	DA	1
27	S314M	9.10.2025	14:27	2	DA	DA	DA	1
28	8881	9.10.2025	14:52	2	DA	DA	DA	1
29	LD077	9.10.2025	14:53	3	DA	DA	DA	1
30	TR425	9.10.2025	14:54	2	DA	DA	DA	1
31	TR256	9.10.2025	15:11	3	DA	DA	DA	1
32	TI991	9.10.2025	15:23	3	DA	DA	DA	1
33	SP051	9.10.2025	15:24	2	DA	DA	DA	1
34	EH000	9.10.2025	15:29	3	DA	DA	DA	1
35	1M1M1	9.10.2025	15:41	2	DA	DA	DA	1
36	MM999	9.10.2025	15:51	2	DA	DA	DA	1

NEPRAVOČASNE PONUDBE								
37	SO991	10.10.2025	12:00	1	NE			0

Legenda:

1 opravi

0 ni opravi

Pri odpiranju pravočasno prejetih natečajnih omotov in predhodnem preizkusu natečajnih elaboratov, ki ga je izvedla ocenjevalna komisija, dne 9. 10. 2025, ob 16:30 uri, je bil narejen zapisnik.

Šestintrideset (36) elaboratov prestane predhodni preizkus: prispeli so pravočasno, ne kršijo anonimnosti in imajo vse zahtevane sestavne dele, ki omogočajo izvedbo ocenjevanja. En (1) elaborat se z vidika predpisane vsebine in anonimnosti ni preverjal, saj ni prestal predhodnega preizkusa z vidika pravočasnosti.

Vsi sestavni deli posameznih elaboratov so bili preštevilčeni z delovnimi številkami.

Ocenjevalna komisija je na seji dne 4. 11. 2025 odločila, da v skladu s 4. 13. poglavjem dokumenta Natečajni pogoji, tri najvišje uvrščene elaborate pozove k dodelavi, pri čemer se je protokol anonimnosti ohranjal do zaključka ocenjevanja. K dodelavi so bili pozvani:

- elaborat z delovno št. 9 - šifra natečajnika OD272
- elaborat z delovno št. 31 - šifra natečajnika TR256 in
- elaborat z delovno št. 33 - šifra natečajnika SP051.

Do roka za oddajo dodelanih natečajnih elaboratov, to je do dne 15. 1. 2026 do 16:00 ure, so bili v okviru predhodnega preizkusa, ki ga je izvedla ocenjevalna komisija, pravočasno prejeti vsi trije (3) elaborati (Tabela 2).

Tabela 2: Ustreznost prispelih elaboratov z vidika pravočasnosti, anonimnosti in vsebine

zap.št. prejetja/ DELOVNA ŠIFRA	šifra	rok oddaje				anonimnost	zahtevana vsebina	OPRAVIL
		datum	čas	št. sestavni delov	pravočasnost			
1/9D	OD272	14.1.2026	11:52	1	DA	DA	DA	1
2/33D	SP051	15.1.2026	11:20	2	DA	DA	DA	1
3/31D	TR256	15.1.2026	14:10	3	DA	DA	DA	1

Legenda:

1 opravi

0 ni opravi

Pri odpiranju prejetih natečajnih omotov in predhodnem preizkusu natečajnih elaboratov, ki so bili pozvani k dodelavi, dne 15. 1. 2026 ob 16:30 uri, je bil narejen zapisnik. Ugotovljeno je bilo, da imajo vsi trije elaborati vse bistvene sestavne dele, ki omogočajo izvedbo ocenjevanja, da so prispeli pravočasno in da anonimnost ni bila kršena, zato so bili pripušeni v ocenjevanje.

3. Ocenjevanje elaboratov in potrditev Zaključnega poročila

Naročnik je ocenjevanje prispelih elaboratov z vidika strokovno najprimernejših rešitev poveril imenovani ocenjevalni komisiji v sestavi, razvidni iz 2.5 točke Natečajnih pogojev in Zaključnega poročila z dne 9. 2. 2026 (prim. npr. 17. točko drugega člena ZJN-3, 103. in 104. člen ZJN-3 ter 8. in 41. člen Pravilnika). Naročnik se je v Natečajnih pogojih zavezal k spoštovanju rezultatov razvrstitve strokovno najprimernejših rešitev po oceni ocenjevalne komisije skladno z merili iz 7. točke Natečajnih pogojev. V 4.21. točki Natečajnih pogojev je zato napovedal, da bo po pravnomočnosti obvestila o izidu z zaključnim poročilom predvidoma izvedel javno naročilo **izvedbe spomenika ter izdelave projektne dokumentacije za izvedbo in umeščanje spomenika** (če bo upoštevaljoč predmetno rešitev potrebna) po postopku s pogajanji brez predhodne objave v skladu s točko b) četrtega odstavka 46. člena ZJN-3 z zmagovalcem natečaja, upoštevaljoč vrstni red, kot bo določen z zaključnim poročilom natečaja in morebitnimi aneksi.

Ker je vseh šestintrideset prejetih elaboratov prestalo prvi predhodni preizkus in trije dodelani elaborati drugi predhodni preizkus (3. in 4.12 točka Natečajnih pogojev), so bili vsi pripuščeni v ocenjevanje ocenjevalni komisiji.

Potek dela in potek ocenjevanja prispelih natečajnih elaboratov s strani ocenjevalne komisije je skupaj z rezultati razvrstitve ocenjenih natečajnih elaboratov, utemeljitvijo, usmeritvami in priporočili za nagrajeni natečajni elaborat ter razporeditvijo nagradno odškodninskega sklada opisan v Zaključnem poročilu z dne 9. 2. 2026 (Priloga 1).

4. Identifikacija avtorjev in naknadni preizkus po sprejemu Zaključnega poročila

Po sprejemu Zaključnega poročila z dne 9. 2. 2026 je ocenjevalna komisija istega dne (9. 2. 2026) z odpiranjem kuvert AVTOR izvedla identifikacijo vseh natečajnikov. Ob odpiranju kuvert je bil sestavljen zapisnik. Sledilo je naknadno ugotavljanje sposobnosti, ki sta ga izvedla ZAPS in naročnik.

ZAPS in naročnik sta v skladu z 89. členom ZJN-3, 62. členom Pravilnika in Natečajnimi pogoji pregledala in ugotovila, da vsi natečajni elaborati, ki so bili sprejeti v ocenjevanje, izpolnjujejo pogoja iz 1. in 2. točke 4.15 Natečajnih pogojev (Identificiranje avtorjev in ugotavljanje sposobnosti).

Naročnik bo po pravnomočnosti Obvestila o izidu z Zaključnim poročilom izvedel javno naročilo izvedbe spomenika ter izdelave projektne dokumentacije za izvedbo in umeščanje spomenika (če bo upoštevač predmetno rešitev potrebna) po postopku s pogajanji brez predhodne objave v skladu s točko b) četrtega odstavka 46. člena ZJN-3, z zmagovalcem projektne natečaja, upoštevač vrstni red, kot je določen z Zaključnim poročilom z dne 9. 2. 2026 in naveden v tem Obvestilu o izidu.

Glede na ugotovitve ocenjevalne komisije je odločitev naročnika utemeljena.

Odgovorna oseba naročnika:
Minister
mag. Borut Sajovic

Priloge:

Priloga št. 1 ZAKLJUČNO POROČILO OCENJEVALNE KOMISIJE z dne 9. 2. 2026

Pravni pouk

Vpogled in zahtevek za revizijo potekata izključno po postopku kot ga predpisuje Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (v nadaljevanju ZPVPJN) in ZJN-3. Zahtevek za revizijo lahko vloži v skladu z veljavnim ZPVPJN vsaka oseba, ki ji je priznana aktivna legitimacija iz 14. člena ZPVPJN.

Gospodarski subjekt lahko v skladu s 25. členom ZPVPJN v roku 8 delovnih dni od dneva prejema obvestila o izidu in zaključnega poročila javnega natečaja pri naročniku uveljavlja pravno varstvo zoper odločitve o izbiri.

Kot datum prejema odločitve naročnika se v skladu z desetim odstavkom 90. člena ZJN-3 šteje dan, ko je odločitev objavljena na portalu javnih naročil.

Vlagatelj zahtevka za revizijo mora v takem primeru zahtevku za revizijo, ki ga bo vložil, priložiti potrdilo o plačilu takse iz četrtega odstavka 71. člena ZPVPJN in sicer v višini 1.000 EUR.

Zahtevek za revizijo mora vsebovati vse sestavine, določene v 15. členu ZPVPJN.

Zahtevek za revizijo se vloži preko portala eRevizija.

Plačilo takse se izvede na račun Ministrstva za finance, Zupančičeva 3, 1000 Ljubljana, odprtega pri Banki Slovenije, Slovenska 35, 1506 Ljubljana, Slovenija, koda SWIFT: BS LJ SI 2X, številka računa (IBAN): SI56 0110 0100 0358 802, Referenca: SI11 16110-7111290-XXXXXXLL (XXXXXX - številka objave javnega naročila na PJN, LL leto objave).

Priloga št. 1.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO (v nadaljevanju naročnik)
Vojkova cesta 55
1000 Ljubljana

v sodelovanju z

ZBORNICO ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR SLOVENIJE (v nadaljevanju ZAPS)
Vegova ulica 8
1000 Ljubljana

ZAKLJUČNO POROČILO OCENJEVALNE KOMISIJE

za javni, projektni, enostopenjski natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za

SPOMENIK SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE V LJUBLJANI

V Ljubljani, februar 2026

1. NAMEN IN CILJI NATEČAJA

Namen natečaja, ki ga razpisuje Ministrstvo za obrambo v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije, je pridobiti strokovno, interdisciplinarno zasnovano in oblikovno najprimernejšo

rešitev za spomenik slovenske osamosvojitve na Trgu republike v Ljubljani.

Po zaključku natečaja bo naročnik izvedel javno naročilo izvedbe spomenika in izdelave projektne dokumentacije za izvedbo ter umeščanje spomenika, če bo glede na predmetno rešitev ta potrebna. Natečaj vsebuje tudi anketni del, v katerem je cilj pridobiti najustreznejšo idejno rešitev za ureditev Šubičeve ulice v sklopu celovite ureditve javnih površin na območju med Slovensko in Bleiweisovo cesto po modelu superbloka.

2. PREDMET NATEČAJA

Osrednji predmet natečaja je zasnova spomenika slovenske osamosvojitve na Trgu republike v Ljubljani. Predlagana rešitev naj ustrezno obravnava in predstavlja vsebinsko sporočilnost, ki naj se

osredotoča na obdobje izoblikovanja ideje o slovenski državnosti, ki jo je določala dolga tradicija nacionalnih in emancipacijskih bojev. Spomenik naj združuje državo, ljudi in njihove dosežke, izraža

naj odprtost, medsebojno spoštovanje in zaupanje. Naj bo odraz zgodovine in vizije za prihodnost.

Natečaj v anketnem delu obsega tudi idejno rešitev za ureditev Šubičeve ulice, ki bo lahko podlaga za prenovo javnih prometnih površin, ki jih načrtuje Mestna občina Ljubljana.

3. OCENJEVALNA KOMISIJA

Imenovana je bila ocenjevalna komisija v sestavi:

Predsednica ocenjevalne komisije (ZAPS):	dr. APOLONIJA ŠUŠTERŠIČ, univ. dipl. inž. arh.
Namestnik predsednice ocenjevalne komisije (naročnik):	zasl. prof. dr. BOŽIDAR JEZERNIK
Član (naročnik):	mag. MATJAŽ RAVBAR
Članica (naročnik, Ministrstvo za kulturo):	ŠPELA SPANŽEL, univ. dipl. um. zgod.
Član (naročnik, Mestna občina Ljubljana):	doc. ROK ŽNIDARŠIČ, univ. dipl. inž. arh.
Član (ZAPS): kip.	prof. TOBIAS PUTRIH, akad.
Član (ZAPS): univ. dipl. inž. arh.	prof. dr. ALEŠ VODOPIVEC,
Namestnik članov (naročnik): dipl. inž. arh.	doc. dr. MILOŠ KOSEC, univ.

Namestnica članov (ZAPS, ALUO):	prof. dr. URŠULA BERLOT POMPE, akad. slik.
Poročevalka:	LENKA KAVČIČ, univ. dipl. inž. arh.
Izvedenka za varovanje kulturne dediščine (ZVKDS):	doc. dr. TINA POTOČNIK, univ. dipl. um. zgod., višja konservatorica
Izvedenec za konstrukcijo: univ. dipl. inž. gradb.	dr. PETER KANTE,
Skrbnica natečaja: inž. arh.	KATJA ŠEVERKAR, univ. dipl.

4. POVZETEK SEJ OCENJEVALNE KOMISIJE

Ocenjevalna komisija (OK) se je zbrala na devetih (9) sejah. Od tega na eni (1) seji pred razpisom natečaja, na dveh (2) dopisnih sejah za vprašanja in odgovore (1. stopnja in dodelava), na dveh (2) sejah za predhodni preizkus (1. stopnja in dodelava), na treh (3) sejah za poročanje oziroma ocenjevanje (od tega dve (2) na 1. stopnji in ena (1) pri dodelavi) in na eni (1) seji za naknadni preizkus z odpiranjem kuvert (AVTOR in NAKNADNI PREIZKUS). 23. 6. 2026 je bila organizirana tudi javna predstavitev natečajne naloge v Državnem svetu RS. V času ocenjevanja je komisija izkoristila možnost individualnega ogleda natečajnih elaboratov.

1. SEJA, 22. 5. 2025

Ocenjevalna komisija je pregledala natečajno nalogo in natečajne pogoje ter razpravljala o njihovih dopolnitvah. Komisija je določila dopolnitve natečajne naloge in meril za ocenjevanje ter okvirni terminski načrt poteka natečaja.

OBJAVA NATEČAJA NA PORTALU JAVNIH NAROČIL, 6. 6. 2025

Dne 6. 6. 2025 je bilo javno naročilo objavljeno na Portalu javnih naročil – št. objave: JN004325/2025-EUe23/01.

JAVNA PREDSTAVITEV NATEČAJNE NALOGE, 23. 6. 2025

Javne predstavitve v državnem zboru se je 23. 6. 2025 udeležilo od 35 do 40 interesentov in nekaj članov ocenjevalne komisije. Po uvodnem nagovoru državnega sekretarja z Ministrstva za obrambo Marka Lovšeta je Matjaž Ravbar predstavil potek projekta pred razpisom natečaja in delo prve komisije. Sledilo je predavanje dr. Miloša Kosca z naslovom *Spomenik v 21. stoletju*, nato pa je poročevalka in avtorica natečajne naloge Lenka Kavčič predstavila natečajno nalogo. Po predstavitvah je sledila razprava z vprašanji udeležencev, na katera so predstavniki naročnika odgovarjali. Zastavljena vprašanja in odgovori so bili objavljeni na portalu javnih naročil.

2. DOPISNA SEJA, ODGOVORI NA VPRAŠANJA, 6. 6. 2025–3. 10. 2025

Člani ocenjevalne komisije so v okviru dopisnih sej uskladili odgovore na prejeta vprašanja. Od razpisa natečaja do zadnjega roka za postavljanje vprašanj je ocenjevalna komisija skupaj z naročnikom odgovorila na 15 sklopov vsebinskih in formalnih vprašanj, postavljenih prek portala javnih naročil. Odgovori so bili na portalu objavljeni do predpisanega roka.

3. SEJA, PREDHODNI PREIZKUS, 9. 10. 2025

Komisija je od natečajne službe prevzela šestintrideset (36) elaboratov, oddanih do razpisanega roka. Vsi so bili oddani pravočasno, izpolnjevali so pogoje anonimnosti in predpisane vsebine ter bili pripuščeni v nadaljnje ocenjevanje.

Naknadno prejeta kuverta z elaboratom pod šifro SO991 ne prestane predhodnega preizkusa z vidika pravočasnosti, zato se ne preverja z vidika anonimnosti in skladnosti s predpisano vsebino, ter ni pripuščena v nadaljnje ocenjevanje.

4. SEJA, POROČANJE, 3. 11. 2025

Poročevalka je podrobneje predstavila prispele elaborate. Sledila sta razprava in ocenjevanje skladno z merili za ocenjevanje, na podlagi katerih je ocenjevalna komisija elaborate razvrstila med bolj in manj primerne.

Med bolj primerne so bili uvrščeni elaborati z delovnimi števkami 2, 5, 9, 14, 17, 18, 23, 26, 29, 31 in 33, preostali elaborati pa so bili ocenjeni kot manj primerni.

Izvedenec za konstrukcije in izvedenka za varovanje kulturne dediščine sta za elaborate, uvrščene med bolj primerne, predstavila svoji izvedenski mnenji. Po ponovnem pregledu in razpravi je ocenjevalna komisija iz nadaljnje obravnave kot manj primerne izločila še elaborate št. 2, 5 in 17.

5. SEJA, OCENJEVANJE, 4. 11. 2025

Izvedenka za varovanje kulturne dediščine je predstavila izločene elaborate in posebej izpostavila elaborat št. 19 z vidika varstva kulturne dediščine kot najprimernejšega med izločenimi.

Ocenjevalna komisija je elaborat št. 19 ponovno obravnavala, vendar soglasno ugotovila, da kljub ustreznosti z vidika kulturne dediščine v celoviti presoji po drugih merilih ni primeren za nagrade ali priznanja.

Komisija je dodatno pregledala še elaborate št. 17, 34 in 35 ter ugotovila, da so po kakovosti slabši od preostalih obravnavanih rešitev. Na podlagi celovite presoje po merilih za ocenjevanje je oblikovala nabor elaboratov, najprimernejših za nagrade ali priznanja: št. 9, 31, 33 (elaborati, primerni za nagrade) ter 17, 26 in 29 (elaborati, primerni za priznanja).

Ocenjevalna komisija v nadaljevanju ni sprejela sklepa o vrstnem redu nagrajencev, temveč je ocenila, da je potrebna dodelava vseh treh najvišje uvrščenih natečajnih rešitev (elaborati št. 9, 31 in 33). Ocenjevalna komisija je uskladila tudi predloge priporočil za dodelavo natečajnih rešitev za vse tri po merilih najbolj ocenjene elaborate, pri čemer se protokol anonimnosti ohranja do zaključka ocenjevanja.

6. DOPISNA SEJA, ODGOVORI NA VPRAŠANJA – dodelava, 18. 11. 2025–19. 12. 2025

Od poziva za dodelavo do zadnjega roka za postavljanje vprašanj je ocenjevalna komisija skupaj z naročnikom v dveh sklopih odgovorila na vsebinska in formalna vprašanja, ki so jih natečajniki posredovali na e-naslov natečajne službe ZAPS, ob upoštevanju protokola anonimnosti. Vsi odgovori so bili na spletni strani ZAPS objavljeni do predpisanega roka.

7. SEJA, PREDHODNI PREIZKUS – dodelava, 15. 1. 2026

Ocenjevalna komisija je od natečajne službe ZAPS prevzela zapisnik oddaje treh (3) elaboratov, ki so bili pozvani k dodelavi natečajnih rešitev. Vsi trije elaborati so bili oddani pravočasno, izpolnjevali so zahtevano anonimnost in zahtevane sestavne dele, ki so omogočali začetek ocenjevanja elaboratov in so bili zato pripuščeni v ocenjevanje.

8. SEJA, POROČANJE, OCENJEVANJE IN DOLOČITEV NAGRAJENCEV, 20. 1. 2026

Poročevalka je podrobno poročala o treh elaboratih z delovnimi števkami 9D, 31D in 33D, ki so bili povabljeni k dodelavi natečajnih rešitev.

Izvedenka za varovanje kulturne dediščine je za vse tri elaborate predstavila izvedensko mnenje.

Sledila sta poglobljena razprava in ocenjevanje članov ocenjevalne komisije v skladu z merili za ocenjevanje.

V nadaljevanju so člani ocenjevalne komisije poleg elaboratov, katerih avtorji so bili pozvani k dodelavi, še enkrat pregledali elaborate, ki so bili izbrani kot najustreznejši za prejemnike priznanj v skladu z merili za ocenjevanje, in soglasno sprejeli sklepe:

- 1. nagrado prejme elaborat z delovno številko 31//31D (šifra natečajnika TR256);

- zvišani priznanji prejmeta elaborata z delovnima številka 9//9D (šifra natečajnika OD272) in 33//33D (šifra natečajnika SP051);
- priznanja prejmejo elaborati z delovnimi številkami 17 (šifra natečajnika JUNIJ), 26 (šifra natečajnika CIC90) in 29 (šifra natečajnika LD077).

Člani ocenjevalne komisije so soglasno sprejeli sklep o prerazporeditvi nagradnega in odškodninskega sklada na način, da se nagrade, priznanja in odškodnine podelijo v naslednjih vrednostih:

- 1. nagrado prejme elaborat z delovno številko 31D (šifra natečajnika TR256). Nagrada se podeli v razpisani vrednosti 15.000 EUR;
- zvišani priznanji prejmeta elaborata z delovnima številka 9D (šifra natečajnika OD272) in 33D (šifra natečajnika SP051). Priznanji se podelita v zvišani vrednosti 6900 EUR;
- priznanja prejmejo elaborati z delovnimi številkami 17 (šifra natečajnika JUNIJ), 26 (šifra natečajnika CIC90) in 29 (šifra natečajnika LD077). Priznanja se podelijo v razpisani vrednosti 4500 EUR;
- elaborati z delovnimi številkami 1 (šifra natečajnika FPROA), 2 (šifra natečajnika AA000), 3 (šifra natečajnika A23S6), 4 (šifra natečajnika RLSEM), 5 (šifra natečajnika KO123), 6 (šifra natečajnika 29RV6), 7 (šifra natečajnika PV107), 8 (šifra natečajnika MN184), 10 (šifra natečajnika RO369), 11 (šifra natečajnika ST001), 12 (šifra natečajnika FL347), 13 (šifra natečajnika RA017), 14 (šifra natečajnika SL168), 15 (šifra natečajnika SL991), 16 (šifra natečajnika AD213), 18 (šifra natečajnika 8MR07), 19 (šifra natečajnika BI191), 20 (šifra natečajnika 25691), 21 (šifra natečajnika HARFA), 22 (šifra natečajnika AB531), 23 (šifra natečajnika 48P1M), 24 (šifra natečajnika VX777), 25 (šifra natečajnika JV709), 27 (šifra natečajnika S314M), 28 (šifra natečajnika 8881), 30 (šifra natečajnika TR425), 32 (šifra natečajnika TI991), 34 (šifra natečajnika EH000), 35 (šifra natečajnika 1M1M1) in 36 (šifra natečajnika MM999) prejmejo odškodnino. Odškodnine se po prerazporeditvi nagradnega in odškodninskega sklada podelijo v razpisani vrednosti 1200 EUR.

Člani ocenjevalne komisije so si razdelili delo za pisanje delnih poročil.

9. SEJA, NAKNADNI PREIZKUS, 9. 2. 2026

Člani ocenjevalne komisije so pred izvedbo naknadnega preizkusa potrdili zaključno poročilo. Izvede se naknadni preizkus z identifikacijo vseh natečajnikov iz kuverte AVTOR. Po identifikaciji bo sledilo naknadno ugotavljanje sposobnosti, ki ga izvedeta ZAPS in naročnik.

5. MERILA ZA OCENJEVANJE

Ocenjevalna komisija je rešitve v posameznih natečajnih elaboratih vrednotila po naslednjih merilih:

- 1. celovitost rešitve;**
- 2. umetniška odličnost predlagane rešitve** kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej:
 - simbolni vidik in sporočilnost,
 - izvirnost,
 - odnos do konteksta;
- 3. tehnična ustreznost rešitve.**

6. SPLOŠNO POROČILO O PRISPELIH ELABORATIH IN DELU OCENJEVALNE KOMISIJE

Prejeti natečajni elaborati po mnenju komisije izrisujejo zanimivo in hkrati protislovno sliko sodobnega strokovnega diskurza na področju javnih spominskih intervencij, obeležij in spomenikov. Zanimanje natečajnikov in število prispelih popolnih elaboratov (36) je bilo visoko, kar potrjuje veliko zanimanje za simbolni, identitetni in sporočilni pomen izpostavljenе naloge v javnem prostoru. Rezultati natečaja hkrati razkrivajo dolgoletno stagnacijo na področju javnih razpisov za umetniške intervencije v javnem prostoru, predvsem tistih, ki bi sistematično spodbujali sodobne, raziskovalne in procesualne pristope. Brez sistemsko podprtih možnosti za interdisciplinarni in participativni razmislek o tem, kaj je namen sodobnega spomenika in kakšno

vlogo ima v javnem prostoru, ni mogoče pričakovati visoke in konsistentne ravni umetniških ter prostorskih rešitev.

Pregled prispelih predlogov kaže na pretežno naivno, pogosto zastarelo in v številnih primerih tudi formalno nizko umetniško ter prostorsko raven rešitev. Komisija kot posebej presenetljiv pojav izpostavlja veliko število predlogov, ki so spomenik zasnovali na motivu Triglava. Čeprav je ta motiv kot del državnega grba legitimno vizualno izhodišče, je bila njegova formalna in prostorska obdelava v številnih primerih pomensko nejasna, stereotipna in slabo artikulirana. Agresivne, poenostavljene in pogosto le dekorativne interpretacije motiva so simptom širše zmede glede tega, kaj naj bi spomenik osamosvojitve pomenil leta 2026. Skupaj z nekaterimi drugimi rešitvami, ki so segale od razglednih stolpov do turističnih znakov, rezultati kažejo na problematično prepletanje vprašanj identitete, državljske in demokratične participacije z logikami trženja, turizma in zastarelega razumevanja spomenika kot izoliranega identitetnega znaka na prazni površini.

Tako stanje je toliko bolj presenetljivo, ker je sodobna umetniška, arhitekturna in krajinska produkcija v Sloveniji sicer visokokakovostna, mednarodno primerljiva, dinamična in izrazito sodobno naravnana. Očitno pa je, da je tematika spomenikov in spominskih obeležij v okviru javnih natečajev obravnavana redko in brez kontinuitete, zaradi česar se sodoben, odprt in pluralen diskurz o spominskih intervencijah v javnem prostoru razvija počasi in z velikimi težavami. Komisija meni, da so zaznane pomanjkljivosti del širšega problema razumevanja vrednot javnega prostora, njegove simbolne razsežnosti in dolgoročnega upravljanja.

Dodaten izziv za natečajnike je predstavljalo dejstvo, da spomenik ne obeležuje enkratnega, zgodovinsko oddaljenega in že enoznačno kodificiranega dogodka ali osebe, temveč razmeroma dolg, kompleksen ter še vedno odprt proces demokratizacije in osamosvojitve. Družbene procese je s klasičnimi materializiranimi simboli težko ustrezno izraziti, zato sodobni spomeniki po svetu vse pogostejše posegajo po participativnih praksah, dinamičnih medijih in kritičnih prostorskih intervencijah. Komisija ob tem izpostavlja prizadevanja naročnika in Vlade RS, da je bil projekt zastavljen širše kot pri prejšnjih podobnih natečajih, vključno z oblikovanjem posebne komisije za določitev vsebine in lokacije spomenika ter z organizacijo javne razprave v državnem zboru.

Kljub tem korakom komisija ocenjuje, da bi moral biti proces za spomenik takega pomena še daljši, bolj odprt in vključujoč ter bi moral sistematično zajeti širši spekter družbenih skupin, vključno z generacijami, rojenimi po osamosvojitvi. Brez širokega, strokovno podprtega in vključujočega diskurza o pomenu osamosvojitve ter simbolni vlogi Trga republike je težko postaviti trdne temelje za sodobno spominsko obeležje temeljnega dogodka slovenske demokracije.

Kljub splošni sliki pa je natečaj prinesel tudi nekaj rešitev, ki so s svojim pristopom, razumevanjem lokacije in uporabo sodobnega simbolnega jezika odprle pomembna vprašanja o državi, identiteti in demokratičnih procesih ob koncu 20. stoletja. Projektom, ki so prejeli priznanja in nagrado, je uspelo spomenik umestiti v zelo občutljiv, pluralen in zgodovinsko zavarovan ambient Trga republike ter spominsko intervencijo razumeti kot priložnost za refleksijo kolektivnega spomina, državljske vloge in identitete v odprtem demokratičnem prostoru.

Postopek ocenjevanja je potekal v več fazah. V prvi fazi je komisija izločila simbolno ali prostorsko neustrezne rešitve, v drugi fazi pa je preostale projekte presojala glede na razpisne kriterije. V tretji fazi se je izoblikoval konsenz o treh elaboratih, ki so se najbolj približali zahtevam natečaja, vendar so zahtevali dodatna pojasnila in vsebinske dopolnitve. Po prejetju dopolnjenih treh natečajnih predlogov je žirija rezultate še enkrat pregledala in po krajši razpravi

soglasno podelila priznanja in prvo nagrado, ki po njenem mnenju po kakovosti premisleka, koncepta in obdelave bistveno izstopa od drugih.

Posebej pomembno je bilo razumevanje zgodovinskega spomina kot pluralnega in dinamičnega procesa, neločljivo povezanega s prostorom Trga republike, ki je z intervencijo hkrati ohranjen in preoblikovan v prostor kolektivnega spominjanja osamosvojitve. Natečaj je obenem potrdil, da je Trg republike edino ustrezno mesto za tako obeležje, saj ima simbolno vlogo prostora razglasitve samostojnosti 26. junija 1991.

Anketno območje, predvideno v natečaju, je bilo predmet obdelave omejenega števila prejetih natečajnih rešitev. Skoraj vsi predlogi, ki so obravnavali območje anketnega natečaja, so predvideli odstranitev drogov za zastave vzdolž Šubičeve, ki so nominalno zunaj zavarovanega območja Trga republike, vendar pa vizualno in simbolno še kako njegov sestavni del. Žirija se pridružuje natečajnikom v ugotovitvah, da so drogi za zastave vzdolž Šubičeve problematični že v sedanjem zatečenem stanju, saj ustvarjajo bariero med stavbo državnega zbora in odprtim prostorom trga. Z uresničitvijo spomenika osamosvojitve, katerega bistveni del je nov drog za zastavo na meji med atrijem Maximarketa in ploščadjo trga, bodo drogi simbolno in prostorsko še toliko bolj nesprejemljivi. Za zastave držav članic Evropske unije je treba najti novo, prostorsko in simbolno ustrezno mesto v Ljubljani.

Natečaj v celoti in še posebej nagrajene rešitve so izpostavili tudi pomen območja postavitve novega spomenika osamosvojitve. Že pri delu komisije za določitev vsebine in mesta spomenika je bil po številnih poskusih iskanja ustreznega mesta za novi spomenik dosežen konsenz, da je edino za to primerno mesto Trg republike, ki je po eni strani vrhunski spomenik slovenskega mednarodno priznanega modernizma Edvarda Ravnikarja, ustvarjenega kot moderno politično, kulturno, ekonomsko in družbeno središče Slovenije. Po drugi strani pa je Trg republike tudi mesto, kjer je bila 26. junija 1991 med množico državljanek in državljanov tudi uradno razglašena samostojnost nove, demokratične in suverene Republike Slovenije. Proces, ki je potekal po vsej državi, je v javni zavesti prostorsko najbolj nedvoumno povezan prav s Trgom republike. Obenem razpis natečaja pomeni tudi priznanje dejstva, da Trg republike država še vedno oziroma vedno bolj razume tudi kot svoje simbolno središče, ki zahteva ustrezno vzdrževanje kulturne dediščine. Komisija posebej poudarja, da bi si bilo težko zamisliti le realizacijo spomenika osamosvojitve na Trgu republike, obenem pa prepustiti stolpnico TR2, ki je v postopku prodaje, komu drugemu kot prav uporabniku, za katerega je bila prvotno zasnovana: slovenski vladi. Tako kot je prvonagrajena rešitev svoj koncept gradila na ugotovitvi, da je javni prostor razglasitve samostojnosti bistven element spomenika, lahko tudi komisija ugotovi, da je Trg republike kot celota že spomenik, ki ga je treba ustrezno obravnavati, vzdrževati in upravljati kot demokratičen, vključujoč in transparenten sedež oblasti, ki jo ima v Republiki Sloveniji ljudstvo.

Način uporabe javnega prostora, grajenja spomenikov, vzdrževanja dediščine in umeščanja državnih vsebin v središče mesta mora s svojo dostopnostjo, sodobnostjo, kakovostjo, likovnim jezikom in odprtostjo državljanskim pobudam to izražati, podpirati in omogočati. Komisija na koncu izraža željo, da bi bila realizacija prvonagrajene rešitve spomenika osamosvojitve na Trgu republike prvi korak k novemu, samozavestnemu, odprtemu in enakovrednemu dialogu med državljanekami in državljani ter predstavniki oblasti. Taka sodobna, uprstorjena demokratična in državljanska vsebina je lahko dostojno nadaljevanje idealov in vrednot slovenske osamosvojitve.

7. POROČILO O NATEČAJNIH ELABORATIH PREJEMNIKOV NAGRADE IN PRIZNANJ

1. NAGRADA

Natečajni elaborat z delovno številko 31//31D (šifra natečajnika TR256)

AVTORJI (ELABORAT IN DODELAN ELABORAT):

Alen Ožbolt, akad. kip.

Denis Hitrec, mag.inž.arh.

Tadej Urh, mag.inž.arh.

Tjaša Tahirovič, abs. arh.

Erika Sirotić, abs. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci elaborat:

Jure Kamšek, Livarna Livartis

Peter Svete, Kamnoseštvo Svete

Doc.Gregor Kokalj, restavrator

Sodelavci, konzultanti, izvedenci dodelan elaborat:

izr. prof. dr. Marko Jankovec, univ. dipl. inž. el., Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani

Aleksander S. Mikuš, inž. kem. teh., Samson Kamnik

Tomaž Škerlep, univ. dipl. inž. arh., Gradbeni inštitut ZRMK

prof. mag. Tanja Pak, univ. dipl. ind. obl., Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani

Natečajni elaborat št. 31D je bil izbran kot najboljša natečajna rešitev in je prejel prvo nagrado. Elaborat izkazuje celovit, strokovno utemeljen in konceptualno zrel pristop k zasnovi spomenika slovenske osamosvojitve. Rešitev dosledno izhaja iz razumevanja Trga republike kot enotnega demokratičnega prostora, nosilca kolektivnega spomina in osrednjega simbola državnosti Republike Slovenije. Pri tem ustrezno upošteva, da je to prostor, namenjen izražanju demokratične volje, javnim shodom in združevanju, ter te funkcije prostorsko in simbolno nadgrajuje.

Spomenik je zasnovan kot prostorsko in simbolno povezana celota elementov, umeščenih na natečajno območje, z navezavo na anketno območje in ob upoštevanju vplivnega območja

natečaja. Zasnovo sestavljajo talno spominsko obeležje v atriju, drog za državno zastavo in razpršena umestitev svetlobnih elementov v tlaku Trga republike. Svetlobni elementi ponazarjajo gibanje ljudi in množic ob zgodovinsko pomembnih dogodkih ter sodobnih javnih zborovanjih in poudarjajo vlogo javnosti kot nosilke simbolnega pomena prostora.

Elaborat predvideva tudi utemeljene urbanistične posege, med drugim odstranitev drogov z zastavami Evropske unije, s čimer se vzpostavi jasnejša vizualna in simbolna povezava med stavbo državnega zbora in Trgom republike. Predlagani sta tudi prostorska razbremenitev atrija na lokaciji natečajnega območja v skladu z izvorno urbanistično zasnovo arhitekta Edvarda Ravnikarja in umestitev osrednjega spominskega obeležja z drogom za državno zastavo.

Posebna kakovost izbrane rešitve je njena performativna in participativna zasnova, ki javnost obravnava kot aktivnega soustvarjalca pomena in rabe spomenika ter tako krepi njegov demokratični značaj.

Na podlagi celovite strokovne presoje je ocenjevalna komisija ugotovila, da je natečajni elaborat št. 31D edina rešitev, ki jasno, prepričljivo in celovito povezuje preteklost, sedanjost in prihodnost ter hkrati spoštuje prostorske, zgodovinske in simbolne značilnosti Trga republike. Na podlagi tega mu je bila podeljena prva nagrada.

1. CELOVITOST REŠITVE	Natečajni elaborat je bil uvrščen med tri elaborate, ki so bili v ožjem izboru za nagrado. Elaborat št. 31D med vsemi prispelimi projekti izstopa po najbolj celoviti rešitvi. Predstavil je suvereno, inovativno in dosledno izpeljano idejo spomenika, ki se neagresivno in tiho umešča v prostor Trga republike. Ta prostor razume v celoti – kot material z nabojem kolektivnega spomina. <i>»Trg republike je kot osrednji državni trg sam po sebi simbol skupnosti, demokracije in ljudi, ki so pospremili prvi dvig slovenske zastave.«</i> Hkrati tudi danes ostaja živ prostor izražanja demokratične volje ljudstva in pomembnih javnih shodov. Povezovalnim elementom spomenika poleg sedanjih objektov (parlament) doda še spominsko obeležje z drogom za zastavo in razprši svetlobne kocke po celotnem Trgu republike. Obeležje in drog za zastavo sta umeščena na natečajno območje spomenika, prostor trga pa predstavlja vplivno območje natečaja. S celostno obravnavo Trga republike kot demokratičnega prostora v neposredni povezavi s parlamentom avtorji oblikujejo tudi predlog za anketni del natečaja. V tem delu predlagajo odstranitev niza drogov z zastavami Evropske unije in odpiranje prostora Šubičeve ulice proti Trgu republike. Natečajni elaborat poveže vsa natečajna območja v celovit in kompleksen projekt. Simbolne in prostorske elemente spomenika združi v prepričljivo celoto ter ustvari presežek glede na trenutno prostorsko situacijo. Celovitost projekta se kaže na konceptualni, materialni in socialni ravni, pa tudi v njegovem odzivu v razmerju do sedanjosti in prihodnosti. Celovitost projekta za spomenik slovenske osamosvojitve se ne kaže le v obravnavi spomina in aktiviranju preteklosti skozi simbolno obremenjene
------------------------------	--

	elemente, temveč tudi v vključevanju sedanosti oziroma prihodnosti kot konstitutivnega dela celote. Je edina projektna rešitev med vsemi prispelimi elaborati, ki razmišlja celostno, prostorsko in procesualno. Projekt prepričljivo poveže arhitekturne, urbanistične in performativne prostorske elemente v simbol slovenske državnosti, ki ga v prenesenem pomenu predstavljajo prav ljudje – publika, ki se je v preteklosti zbirala in se bo tudi v prihodnje zbirala na Trgu republike. Ocenjevalna komisija priporoča tesno sodelovanje avtorjev z naročnikom projekta. Skupaj se dogovorita o celotnem procesu in tudi o oblikovanju ter materializaciji posameznih elementov. Elaborat je predstavil tri tehnične rešitve za svetlobne kocke, od katerih se zdi komisiji najbolj sprejemljiva Varianta 1. Na podlagi navedenega se je ocenjevalna komisija odločila, da natečajnemu elaboratu z delovno št. 31D podeli prvo nagrado, ker je rešitev kot celota najboljša med prejetimi rešitvami.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Prvonagrajeni natečajni elaborat št. 31D se naloge zasnove spomenika slovenske osamosvojitve loteva z izjemno konceptualno zrelostjo in ustvarjalno suverenostjo, ki izrazito presega preostale prispеле rešitve. Rezultat je v simbolnem in sporočilnem smislu edinstven ter jasno prepoznaven. V umetniškem pristopu projekt prostor razume kot aktiven material spomenika, ne le kot njegovo ozadje ali nosilno podlago. Elaborat dosledno izkoristi legitimno možnost razširitve posega na površino Trga republike z aktiviranjem vplivnega območja natečaja, pri čemer robne pogoje, predvsem stavbo parlamenta in atrij, obravnava kot sestavne dele celostne zasnove. Na površini trga predlaga razpršeno umestitev svetlobnih kock v tlak, ki ponazarjajo vzorce gibanja ljudi v času javnih shodov in simbolno materializirajo kolektivno rabo prostora. Hkrati predlaga odstranitev drogov za zastave Evropske unije in s kontinuiranim tlakom vzpostavi prostorsko ter simbolno povezavo med trgom in parlamentom. Projekt dodatno očisti atrij na lokaciji natečajnega območja in ga v skladu z izvorno Ravnikarjevo zasnovo vrne v prvotno stanje. Atrij je v tem okviru ponovno vzpostavljen kot simbolni prostor z osrednjim obeležjem in drogom za zastavo, s čimer postane ne le arhitekturni spomenik zgodovinskega spomina, temveč tudi prostor kolektivnega spomina, neposredno povezan z dvigom zastave ob osamosvojitvi leta 1991. Posebna kakovost projekta je izrazita participativna in performativna razsežnost. Tlakovanje trga s svetlobnimi kockami je zasnovano kot proces, v

	katerem javnost aktivno sodeluje pri oblikovanju vzorca v prostoru. Ocenjevalna komisija to gesto ocenjuje kot pomembno dodano vrednost projekta in predlaga, da se za ta del zasnove pripravi poseben izvedbeni scenarij, ki bo v sodelovanju z naročnikom ustrezno upošteval procesualno dimenzijo vgrajevanja svetlobnih elementov. Umetniška odličnost elaborata št. 31D se kaže v situacijskem pristopu, v katerem umetniško delo uspešno integrira prostorski, časovni in družbeni kontekst. Projekt odpira vprašanja, kritično reflektira stvarnost, spodbuja razmislek ter ustvarja močno in trajno estetsko izkušnjo. Ocenjevalna komisija se je glede na zgoraj ugotovljene lastnosti projekta, ki se v svojem bistvu močno razlikujejo od drugih prispelih elaboratov, odločila, da podeli elaboratu št. 31D prvo nagrado, saj je rešitev najboljša med vsemi prispelimi.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot nezahteven. Predvideni sta odstranitev sedanje jeklene konstrukcije korita skupaj s koritom in namestitev obeležja (plošče) v tlak pasaže. Drog za zastavo se umesti ob zidu pasaže. Pritrjen je v tla in nameščen ob zgornji zid. Z vidika konstrukcije (statične presoje) poseg pomeni razbremenitev in nima vpliva na kletni del objekta. Na stroškovni vidik investicije bi lahko vplivala morebitna zamenjava hidroizolacije sedanje strehe garaže, ki bi bila potrebna zaradi menjave granitnih kock.

Ocenjevalna komisija ob nagradi elaboratu s št. 31D predstavlja usmeritve in priporočila za nadaljnje projektiranje:

- z naročnikom uskladiti tehnično izvedbo načinov osvetljevanja kock;
- z naročnikom uskladiti vsebino napisa na obeležju v atriju;
- priporočljivo sodelovanje z Društvom Heraldica Slovenica, ki je že postavilo obeležje na Trgu republike in bi lahko prispevalo k vsebinskemu oblikovanju besedila za novo obeležje na trgu.

ZVIŠANO PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 33//33D (šifra natečajnika SP051)

AVTOR:

Vuk Ćosić

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Irena Wölle

Aleksander Vujović, SUPA

Božidar Repe

Karpo Godina

Miloš Srdić

Filip Dobranić

Marko Plahuta

Natečajni elaborat št. 33D z naslovom *Spomenik.si* je bil uvrščen v ožji izbor treh predlogov in izstopa po izrazito konceptualnem, dematerializiranem pristopu k razmisleku o sodobnem spomeniku. Projekt temelji na digitalni platformi, ki zbira in predstavlja osebne, manj vidne zgodbe posameznikov iz vse Slovenije o doživljanju osamosvojitve in procesu demokratizacije naše družbe.

Materialna prisotnost na Trgu republike je omejena na bronasto talno obeležje, kopijo zgodovinskega droga za zastavo in obnovo obstoječih elementov spomina. Posebna vrednost projekta je v participativnem in procesualnem značaju. Ljudje postanejo nosilci zgodovinskega spomina. Bronasto obeležje se multiplicira v obliki priponke, ki jo lahko

dobi vsak, ki bi želel postati del spomenika. Komisija je prepoznala inovativnost in aktualnost koncepta, a izrazila zadržke do prostorske in oblikovalske rešitve ter mu zato podelila zvišano priznanje.

1. CELOVITOST REŠITVE	Natečajni elaborat št. 33D z naslovom <i>Spomenik.si</i> je bil sprva uvrščen med tri predloge v ožjem izboru za nagrado. Ideja spomenika je izrazito konceptualna in dematerializirana (čeprav je digitalna vsebina tudi material v fizičnem pomenu besede). Predlog se zelo razlikuje od drugih prispelih rešitev prav zaradi svojega koncepta intenzivne vključitve javnosti in posameznika, njene zgodovinske vloge pri osamosvojitvi Slovenije ter njene vloge v procesu demokratizacije danes in v prihodnosti. <i>Spomenik.si</i> je sestavljen iz digitalne platforme, ki predstavlja različne zgodbe ljudi iz celotne Slovenije in njihovo doživetje procesa osamosvojitve. Ne gre za javnosti znane akterje, temveč za skrite in tihe zgodbe posameznikov, njihova doživetja in občutja ob nastajanju slovenske neodvisne države. Materialna manifestacija spomenika na Trgu republike je izražena le z bronastim obeležjem v tleh trga, na mestu, kjer je stal drog z zastavo med osamosvojitvijo. Hkrati avtorji predlagajo postavitve kopije originalnega droga za zastavo na prostoru, kjer je stala lipa, ter tudi obnovo in posledično vzdrževanje elementov spomina, ki na tem trgu že obstajajo. Avtorji predlagajo obnovo zlomljenih kamnitih oblog stopnic, osvežitev napisov, obuditev večnega ognja in vodnega elementa. Poseben pomen predlaganega natečajnega elaborata je komisija prepoznala tudi v distribuciji priponk, ki predstavljajo sestavni del spomenika. Priponke ponazarjajo obeležje, postavljeno na trgu, ter tako povezujejo in hkrati razpršijo spomenik med ljudi. Ljudje, dobesedno in simbolično, ostanejo nosilci zgodovinskega spomina. Ocenjevalna komisija prepozna in pozdravlja kakovost konceptualne zasnove, vendar je bila skeptična do materialne manifestacije na Trgu republike. Avtorji so se ukvarjali s prostorom na nivoju trga, niso pa prepoznali in reševali prostora lokacije na nivoju atrija. Ta predstavlja potencial, ki se navezuje na kontekst spomenika in je del zgodovinskega spomina materializacije lokacije. Komisija avtorjem predlaga, da kljub vsemu izvedejo digitalni del svojega projekta, morda v sodelovanju z institucijami, ki se že ukvarjajo z zapisi zgodovinskega spomina v Sloveniji, in jim predstavijo svojo alternativo. Elaborat v primerjavi z nenagrajenimi rešitvami in prejemniki priznanj predstavlja zelo zanimiv in celo nenavaden pristop k razmisleku o tem, kaj danes lahko
------------------------------	--

	pomeni spomenik državnega pomena, čeprav po kakovosti ne dosega rešitve prvonagrajenega projekta. Na podlagi tega se je komisija odločila, da elaboratu podeli zvišano priznanje.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Projekt <i>Spomenik.si</i> nastaja skozi proces participacije in vzpostavljanja odnosa s publiko. Gre za odprt in vključujoč proces, ki je hkrati kritičen do formaliziranih institucij zgodovinskega spomina ter konstruktiven v svoji pojavnosti. Materialno simboliko projekt uporablja le toliko, kolikor je to nujno za razumevanje celote kot spomenika. V kontekstu sodobne umetnosti projekt izstopa po svoji izvirnosti in inovativnosti. Uveljavljene tehnologije ter metode etnografskega raziskovanja in participacije ne uporablja le kot formalna orodja, temveč jih smiselno povezuje in osmišlja skozi proces nastajanja. Prav ta procesualnost predstavlja eno njegovih ključnih konceptualnih kvalit. Projekt se dodatno razlikuje od klasičnih pristopov gradnje, osmišljanja in razumevanja spomenika ne kot materialne manifestacije v prostoru, temveč kot živega spomina, ki se ohranja in prenaša skozi pripovedovanje zgodb o procesu osamosvojitve. Ljudje so pri tem osrednji nosilci spomenika, kar simbolno izražajo tudi z nošenjem priponke, ki jo samovoljno vključujejo v vsakdanji prostor. Koncept se na prvi pogled zdi enostaven, vendar skozi proces razvoja in vključevanja različnih akterjev postopoma pridobiva kompleksnost. Ocenjevalna komisija je bila kritična do izbora nekaterih oblikovalskih elementov projekta, predvsem tipografije in celostne grafične podobe. Avtorji se očitno niso dovolj zavedali izvora prevzete tipografije in njenega širšega pomena, ki izhaja iz tipografije nagrobnega spomenika. Prav tako ni razvidno, zakaj je bila uporabljena enaka tipografija kot na Spomeniku revolucije Dušana Tršarja. To kaže na pomanjkljivo raziskavo obstoječih kontekstualnih elementov Trga republike in na nekritičen prevzem vizualnih referenc brez ustrezne ustvarjalne distance. Projekt se prepričljivo uresničuje kot proces v formiranju vseslovenskega prostora, manj pa v svoji fizični pojavnosti v kontekstu Trga republike. Kljub zaznamim konceptualnim kakovostim in aktualnosti tematike se je komisija zaradi navedenih pomanjkljivosti odločila, da projektu podeli eno izmed zvišanih priznanj. V primerjavi s predlogom, ki je prejel nagrado, komisija ocenjuje, da je umetniška vrednost obravnavanega elaborata nižja. Je pa rešitev zaradi zgoraj opisanih vrednot kakovostnejša od prejemnikov priznanj in nenagrajenih elaboratov.

3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot sprejemljivo zahteven. Predvideni sta natančna reprodukcija obstoječega droga v bronu, skupaj z mehanizmom za dvig zastave, in njegova umestitev v postament iz tonalita, zaradi česar pritrdjevalne žične vrvi niso potrebne. Rešitev vključuje delni umik obstoječih korit z rastlinjem in ureditev stopnišča, ki vodi do platoja z zastavo. Plato je tlakovan enako kot na nasprotni strani Trga republike, kar dodatno prispeva k slogovni enovitosti območja. Z vidika konstrukcije je predlagana rešitev deloma sprejemljiva. Konstrukcija pod novim platojem v elaboratu ni natančno opredeljena, prav tako ni navedena skupna teža spomenika. V nadaljnjih fazah bi bilo zato treba preveriti in dokazati vplive dodatnih vertikalnih obremenitev ter predvsem horizontalnih obremenitev, kot so obtežbe vetra in potresni vplivi, na obstoječo konstrukcijo. Tehnična izvedba projekta v svojem digitalnem segmentu zahteva dolgoročno in trajno zagotovilo za delovanje ter vzdrževanje take platforme, zato se odpira vprašanje, kako in kdo bo zagotavljal tako kontinuiteto. Enako vprašanje se zastavlja tudi glede vsesplošnega, dolgoročnega vzdrževanja fizičnega prostora Trga republike, ki je sestavni del koncepta celotnega projekta.
---------------------------------------	---

ZVIŠANO PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 9//9D (šifra natečajnika OD272)

AVTORJI:

Lea Bradašević, mag.inž.arh.

Kaja Kisilak, u.d.o.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

doc. dr. Rok Prislan, MSc Engineering Acoustics, izvedenec za akustiko, InnoRenew CoE, UP IAM & UP FAMNIT, Univerza na Primorskem

Natečajni elaborat št. 9D Glas demokracije je uvrščen v ožji izbor treh predlogov. Trg republike razume kot ključni simbolni in dejanski prostor demokracije, javnega zbiranja in izražanja glasu ljudstva. Spomenik slovenske osamosvojitve predlaga kot interaktivno, dvonivojsko zvočno instalacijo, ki s pomočjo mehanskih akustičnih elementov omogoča oddajanje in poslušanje glasov obiskovalcev.

Zgornji nivo na trgu deluje kot zbiralec in ojačevalec zvoka, spodnji nivo v atriju Maximarketa pa kot tehnični prostor oddajanja sporočil. Projekt razume pojem demokracije kot proces nenehne izmenjave med govorjenjem in poslušanjem ter glas kot njen temeljni simbol. Komisija je prepoznala konceptualno izvirnost in aktualnost predloga, vendar izrazila pomisleke glede njegove vizualne pojavnosti, materialne obdelave in jasnosti interakcije z uporabniki, zato mu je podelila zvišano priznanje.

1. CELOVITOST REŠITVE	Natečajni elaborat št. 9D z naslovom Glas demokracije, sprva uvrščen med tri predloge v ožjem izboru za nagrado, izhaja iz razumevanja Trga republike kot enega simbolno najpomembnejših javnih prostorov v Sloveniji. Ta trg že vse od osamosvojitve ni le simbol državnosti, temveč živ demokratični oder – prostor zbiranja, javnih shodov, proslav, koncertov in protestov, kjer se glas ljudstva neprestano oblikuje, sliši in preverja. Predlog razume spomenik slovenske osamosvojitve kot javno, interaktivno obeležje, ki presega tradicionalno pojmovanje spomenika kot statičnega in tihega objekta. Namesto tega ga oblikuje kot napravo, ki z uporabo mehanskega akustičnega pojava zvoka vzpostavlja igriv, a pomenljiv dialog med obiskovalcem in prostorom. Spomenik aktivira obstoječe elemente trga in jih preoblikuje v ojačevalce glasu demosa oziroma v poslušalnico vsega, kar se na Trgu republike dogaja. Spomenik je zasnovan dvonivojsko. Zgornji nivo, umeščen v višino Trga republike, deluje kot zbiralec glasov in oddajnik hkrati – ti se s pomočjo akustičnih lijakov zajemajo iz javnega prostora in mehansko preusmerjajo v spodnji nivo ter obratno. Sporočila in glasovi posameznika se s spodnjega nivoja prek zvočnikov v zgornjem delu, na nivoju trga, oddajajo v prostor trga. Spodnji nivo je dostopen iz atrija Maximarketa in je oblikovan kot intimen prostor znotraj urbanega vrveža, kjer so »poslušalne in oddajalne« cevi postavljene na različnih višinah ter omogočajo oddajanje in poslušanje sporočil hkrati. Tako se spomenik vzpostavlja kot utilitarni simbol obojestranske komunikacije med posameznikom in državo – med govorom in poslušanjem. Prav ta dva elementa sta v predlogu razumljena kot temeljna nosilca demokracije, ki se lahko ohranja in razvija le z dialogom. Demokracija nikoli ni enosmeren proces; je nenehno izmenjevanje, odzivanje in priznavanje glasu drugega. V svojem bistvu spomenik dobesedno povečuje moč glasu demokracije. Glas, ki je slišan, je ključno sporočilo tako posamezniku kot prihodnjim rodovom. Brez glasu ni naroda, brez naroda ni države. Kljub zanimivemu konceptu je predlagani elaborat problematičen predvsem v svoji pojavnosti in odnosu do vizualnega ter materialnega konteksta prostora Trga republike. Zato se je komisija
------------------------------	--

	odločila, da se mu podeli eno od dveh zvišanih priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Simbolni vidik in sporočilnost predstavljenega elaborata, ki sta opisana v zgornjem poglavju, sta zanimiva in intrigantna hkrati. Težko si je namreč predstavljati delovanje omenjenega spomenika kot napravo za oddajanje in sprejemanje – poslušanje sporočil. Na kakšen način, kako intenzivno bi postal zvok, torej glas posameznika, del javnega prostora? Prav gotovo gre za rešitev, ki ni prav pogosto predstavljena v javnem prostoru. Med drugim tudi zato, ker se pri zvočnih instalacijah v javnem prostoru nemalokrat zgodi, da postanejo invazivne in moteče, predvsem, če se zvok neprekinjeno ponavlja oziroma je element presenečenja. Ocenjevalna komisija se strinja, da bi bilo tako instalacijo zanimivo začasno preizkusiti v kontekstu javnega prostora in ljudem omogočiti interaktivno udeležbo. Večje pomisleke je ocenjevalna komisija izrazila glede vizualne pojavnosti spomenika, predvsem glede njegove barve, ki naj bi povzemala barvno shemo Ravnikarjevih elementov urbane opreme na Trgu republike. Avtorji to odločitev utemeljujejo z željo po skladnosti z obstoječim oblikovanjem trga. Ocenjevalna komisija se s tem ne strinja, saj meni, da gre za preprosto mimikrijo, ki briše razliko med izvirnimi Ravnikarjevimi elementi urbane opreme in novimi, dodanimi posegi, med katere spada tudi predlagani spomenik. Ocenjevalna komisija meni, da je likovna in prostorska obdelava spodnjega dela spomenika v atriju Maximarketa razmeroma skromna in ne dosega potenciala predlaganega koncepta. Čeprav rešitev predvideva interaktivno vlogo posameznika kot udeleženca pri aktiviranju spomenika, ta vloga ni dovolj jasno artikulirana. Iz elaborata namreč ni razvidno, kako je publika nagovorjena in povabljena v proces aktivacije spomenika kot naprave. Predlagana delna ohranitev granitne obloge korita za lipo iz leta 1991, s katero je konstrukcija spomenika zakrita, po mnenju komisije ne prispeva k jasni materialni in vizualni povezavi med zgornjim in spodnjim delom obeležja. Posledično se izgubi berljivost celote in njena prostorska kontinuiteta. Kljub zaznamim konceptualnim kakovostim in aktualnosti tematike se je komisija zaradi navedenih pomanjkljivosti odločila, da projektu podeli eno izmed zvišanih priznanj. V primerjavi s

	predlogom, ki je prejel nagrado, komisija ocenjuje, da je umetniška vrednost obravnavanega elaborata precej nižja. Je pa rešitev bolj kakovostna od prejemnikov priznanj in nenagrajenih elaboratov.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot manj zahteven. Spomenik je umeščen na obstoječo jekleno konstrukcijo. Akustični lijaki so izdelani iz krivljenih, varjenih jeklenih plošč debeline 3 mm. Na obstoječo konstrukcijo je pritrjena nova jeklena podkonstrukcija iz palic preseka 8 × 8 cm, v katero so vpeti akustični elementi. Za zagotavljanje stabilnosti je predvideno dodatno zavetrovanje z jeklenicami, ki omogočajo bočno sidranje posameznih elementov med seboj. Skupna teža spomenika znaša približno 1,9 tone, skupaj z dodatno jekleno podkonstrukcijo pa okoli 9 ton. Predlagana konstrukcijska rešitev je statično sprejemljiva in ne povzroča večjih dodatnih obremenitev kletne konstrukcije. Obstoječa jeklena konstrukcija korita za lipo se ohranja in je ni treba odstranjevati. Konstrukcija spomenika je v elaboratu razmeroma jasno in ustrezno opisana ter grafično prikazana.

PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 17 (šifra natečajnika JUNIJ)

AVTORJI:

Katjuša Kranjc

Rok Kuhar

Matej Andraž Vogrinčič

Lucija Lisjak

Dan David Mrevlje

Jan Jagodič

Lara Gligić

Nikolaj Srdić Kranjc

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

STATIKA: Alan Sodnik, univ. dipl. inž. grad.,

FOTOGRAFIJA: Ana SKOBE mag.inž. arh,

VIZUALIZACIJA: Aljoša Rot

Predlagani natečajni elaborat št. 17 oblikuje spomenik slovenske osamosvojitve kot tridelno fontano z zrcalnim kubusom, granitnim podstavkom in dostopnim notranjim prostorom, ki omogoča doživljajsko izkušnjo vode, odseva in pogleda v nebo. Projekt je likovno celosten in

estetsko dosleden ter temelji na simboliki vode, kamna in zrcalne površine, s katerimi poudarja metafizično in sakralno razsežnost spomenika.

Kljub oblikovni dovršenosti komisija ugotavlja vsebinsko in konceptualno površnost ter ponavljanje že uveljavljenih simbolnih asociacij brez kritične distance do pojmov državnosti in skupnosti. Opažene so tudi sorodnosti z obstoječimi arhitekturnimi referencami, kar odpira vprašanje izvirnosti. Največjo vrednost projekta komisija prepozna v spoštljivi umestitvi v prostor in reinterpretaciji Ravnikarjeve izvirne ideje fontane, zato mu je bilo podeljeno priznanje.

1. CELOVITOST REŠITVE	Spomenik slovenske osamosvojitve, kot ga predlaga predstavljeni natečajni elaborat, je zasnovan kot fontana v treh delih: zgornji del z zrcalnim kubusom, čez katerega se preliva voda, stoji na granitnem podstavku v spodnjem delu spomenika, ki je odprt in prek katerega je mogoče vstopiti v notranjost kubusa iz atrija. Zasnova spomenika je celostna in likovno prepričljiva. V svojem opisu navaja nekaj pomembnih kategorij, ki naj bi zaznamovale državnost, skupnost in pozicijo posameznika v družbi. Gre za idealističen pogled na vlogo sodobnega spomenika v javnem prostoru, ki je še vedno zelo statičen, voluminozen in predvsem tektonski. Predlog za spomenik je sicer oblikovno neoporečen, vendar je v vsebinskem in konceptualnem smislu zelo površen. Idealizira preteklost, sedanost in prihodnost ter ne vzpostavlja nikakršne kritične distance do diskursa države, skupnosti in posameznika v njej. Predlagani elaborat ne dosega kvalitet projektov, ki so prejeli nagrado ali zvišana priznanja, je pa v svoji estetski pojavnosti in vpetosti v dani kontekst bolj dosleden od nenagrajenih, zato mu je ocenjevalna komisija podelila eno od treh priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Predstavljeni elaborat gradi svojo pomenskost na premišljeni rabi materialov, kot so voda, zrcalna površina in kamen, ter na prostorski izkušnji, ki vključuje odsev, zrcaljenje in pogled v nebo. Tako poudarja sakralno oziroma metafizično dimenzijo spomenika in se opira na fenomenološki pristop, ki izhaja iz doživljanja tektonske kakovosti prostora ter iz razumevanja historičnega arhitekturnega konteksta obstoječe ureditve. V kontekstu sodobne umetnosti se taka raba pojmov in materialov kaže kot ponavljanje že uveljavljenih, skoraj klišejskih simbolnih asociacij. Granit je interpretiran kot metafora trdnosti in stabilnosti državnih temeljev, kovina v visokem sijaju kot zrcalna površina, ki naj bi z odsevanjem okolice in obiskovalca simbolizirala prihodnost, odprtost in dinamiko kolektivne zavesti. Ob tem se zastavlja vprašanje, ali je taka simbolnost res

	vzpostavljena v prostorski izkušnji, ali pa ostaja predvsem diskurzivna konstrukcija besedila avtorjev, kjer deluje kot retorična oziroma predstavljena strategija. Komisija prav tako ni mogla prezreti vsebinskih in prostorskih sorodnosti z Bruder Klaus Kapelle (2007) arhitekta Petra Zumthorja, predvsem v obravnavi notranjega prostora spomenika, ki se bere kot intimiziran, sakralen ambient. Taka asociativna navezava dodatno odpira vprašanje izvirnosti prostorske zasnove v kontekstu javnega spomenika državnega pomena. Motiv pogleda v nebo kot pogleda v stvarstvo, v nekaj človeku nedosegljivega in skrivnostnega, ima močan simbolni potencial. Vendar pa v primeru, ko se v tem vizualnem polju pojavi državna zastava, kot to predlagajo avtorji, ta izkušnja po mnenju ocenjevalne komisije zdrsne proti banalizaciji sicer kompleksnega in večpomenskega prostora. Največjo vrednost projekta ocenjevalna komisija prepozna v dosledni in spoštljivi umestitvi v prostor ter v natančnem upoštevanju natečajnih pogojev. Projekt te presega z reinterpretacijo Ravnikarjeve izvirne ideje fontane in zrcaljenja, ki jo prevaja iz plitkega horizontalnega bazena v tridimenzionalno vodno telo, kar predstavlja zanimivo in kontekstualno utemeljeno prostorsko gesto. Prav zaradi teh kakovosti se je ocenjevalna komisija odločila, da projektu podeli eno od priznanj. Hkrati pa ostaja dvom, ali je predlagana rešitev sposobna nagovoriti širšo javnost kot spomenik državnega pomena, skladno s pričakovanji in ambicijami razpisa. Zaradi navedenih razlogov ocenjevalna komisija ocenjuje, da je umetniška vrednost elaborata v primerjavi s predlogi, ki so prejeli nagrado ali zvišana priznanja, precej nižja. Je pa bistveno višja od nenagrajenih elaboratov.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot zahteven. Predvidena je samostojna okvirna jeklena podkonstrukcija, temeljena neposredno na obstoječi kletni plošči. Konstrukcija je zasnovana kot neodvisen nosilni sistem, ki omogoča jasno razmejitev med novim spomenikom in obstoječim objektom. Podporna konstrukcija v drugi kletni etaži bo prilagojena dejanski namembnosti in prostorski razporeditvi spodnjih prostorov, pri čemer bo prevzemala vertikalne obtežbe spomenika in jih enakomerno prenašala na obstoječo konstrukcijo. Zaradi razmeroma velike višine spomenika je pričakovati

	povečane vplive na konstrukcijo kleti, tako z vidika vertikalnih obtežb kot tudi horizontalnih sil. Dodatna obremenitev je predvideni prelivni bazen na strehi spomenika, ki pomeni znatno stalno obtežbo zaradi mase vode, koncentrirano na vrhu konstrukcije. Posebno pozornost bo treba nameniti horizontalnim vplivom, predvsem potresnim in vetrnim obtežbam, ki se bodo prek nove nosilne konstrukcije prenašale v kletni del objekta. Zaradi teh vplivov je verjetna potreba po lokalni ali celostni ojačitvi obstoječe konstrukcije garažne kleti. V tej fazi načrtovanja ni razpoložljivih podatkov o skupni teži spomenika, zato bi bili v nadaljnjih fazah projektiranja nujni natančna statična analiza in preveritev nosilnosti obstoječe konstrukcije.
--	--

PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 26 (šifra natečajnika CIC90)

AVTORJI:

Matic Vrabič

Eva Gusel

Bor Kračun-Pižmoht

Karmen Lah

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Valentina Nedaković

Marjan Čamernik, konzultant za statiko, Valide d.o.o.

Predlagani natečajni elaborat št. 26 zasnuje spomenik slovenske osamosvojitve zelo reducirano, z uporabo le dveh elementov – droga za zastavo in bronastega zidu. Z monumentalizacijo obstoječih funkcionalnih elementov projekt spomenik razume kot »*ready-made*«, pri čemer se pomen oblikuje skozi kontekst, idejo in ponavljajoči se protokolarni dogodek dviga zastave. Bron kot material vzpostavlja navezavo na tradicijo javnih obeležij, rahlo ukrivljen zid pa simbolno odpira prostor spomenika.

Komisija je izrazila pomisleke glede nadomestitve korita za lipo z uvedbo komercialnega programa, ki ni prepričljivo utemeljen. Kljub vizualni zadržanosti, kontekstualni občutljivosti in jasni estetski doslednosti projekt ne dosega kakovosti nagrajenega elaborata ali elaboratov, ki sta prejela zvišani priznanji, zato mu je bilo podeljeno priznanje.

1. CELOVITOST REŠITVE	Ideja za spomenik slovenske osamosvojitve natečajnega elaborata št. 26 je zelo zreducirana v materialu, vizualnosti in pomenu. Omejuje se na drog in del zidu, ki označuje eno stranico lokacije, kjer naj bi bil spomenik. Drog in zid sta izdelana iz brona, materiala, ki si je skozi zgodovino javnih spomenikov prislužil nekakšen primat kot material
-----------------------	---

	za obeležja in spomenike. Hkrati je novi zid iz bronah rahlo upognjen in »odpira« obstoječo lokacijo, na katero avtorji umestijo drog, ki tako postane del spomenika. Rešitev predlaga odstranitev nefunkcionalnega korita za lipo, ki pa ni posebej utemeljena. Kljub temu je predlog z vidika obsega intervencij s kulturnovarstvenega vidika ustrezen. Prav tako se je ocenjevalna komisija spraševala, ali odstranitev korita in nadomestni program, ki rekonstruira komercialno uporabo prostora po zgodovinskih predlogih uporabnosti tega prostora, izvirno prispevata k celovitosti rešitve in nadgradnji ideje spomenika osamosvojitve. Ali je razširjeni prostor kavarne res lahko del spomenika? In kakšen je pomen tega zdaj komercialno-performativnega prostora? Zdi se, da je rešitev celostna, če upoštevamo le zgornji del postavitve, in je odstranitev korita le funkcionalna gesta, ki ni del spomenika. Drog z zastavo in zid monumentalizirata prostor dogajanja – protokolarnega dviga slovenske zastave – ter sta nekakšno obeležje zgodovinskega dogodka in tudi vseh prihodnjih dogodkov, ki se ponavljajo iz leta v leto. Ponavljajoči se protokolarni performans potrjuje obstoj in realizacijo protokola ter tako tudi slovenske države. Predlog za spomenik je sicer vizualno bolj zanimiv od nenagrajenih, ne dosega pa kvalitet projekta, ki je prejel nagrado ali zvišana priznanja. Je dosleden v svojem estetskem pojavu in vpetosti v dani kontekst, zato mu je ocenjevalna komisija podelila eno od treh priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Simbolni pomen in sporočilnost predstavljene ideje za spomenik se kaže predvsem v njeni elementarnosti, redukciji pomena in materiala. Spomenik je sestavljen iz obstoječih funkcionalnih elementov (drog in zid), ki se z odlivanjem v bron monumentalizirajo. Gre za »<i>ready-made</i>«, saj umetniško delo ni rezultat ročnega dela, temveč oblikuje pomen skozi kontekst, idejo in interpretacijo. Avtorstvo je v izbiri in konceptu, ne v izdelavi. Tako izziva tradicionalne pojme lepote, spretnosti in originalnosti. V tem primeru je rezultat nekaj, kar se prepozna kot spomenik, ki se aktivira vsako leto ob dnevu samostojnosti s protokolarnim dviganjem zastave. Tako upošteva obstoječi kontekst danega prostora v smislu kulturne dediščine in se dobesedno utaplja v prostor, je tih in skromen, pa vendar pomensko učinkovit in likovno dodelan.

	Elaborat se ukvarja tudi z anketnim delom natečaja in predlaga odstranitev drogov za evropske zastave, novo tlakovanje Šubičeve ulice ter novo ulično opremo (klopi). Predlog predvideva boljšo povezanost Trga republike s parlamentom in Valvazorjevim parkom. Umetniška vrednost elaborata je po mnenju ocenjevalne komisije slabša od umetniške vrednosti predlogov, ki so jim bile dodeljene nagrada oziroma zvišana priznanja, je pa ideja dovolj zanimiva, da se njihovim avtorjem podeli priznanje.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot manj zahteven. Členkasto sidranje droga na dveh višinah omogoča konstrukcijsko izčiščeno in statično stabilno rešitev, ki ne zahteva dodatnega zavetrovanja z jeklenicami. Tak način vpetja zagotavlja učinkovit prenos obtežb in hkrati ohranja vizualno čistost spomeniške zasnove. Ob novem drogu je predvidena tudi izvedba novega parapetnega zidu na lokaciji obstoječega vzdolžnega korita. Parapetni element je zasnovan v litem bronu, kar zagotavlja materialno trajnost, plemenitost in ustrezno reprezentativnost v kontekstu spomenika. Predlagana rešitev predstavlja konstrukcijsko čisto in sprejemljivo zasnovo, ki ne povečuje vplivov na obstoječo konstrukcijo garaže. Nasprotno, z odstranitvijo obstoječe jeklene konstrukcije korita se obstoječa nosilna konstrukcija dodatno razbremeni.

PRIZNANJE

Natečajni elaborat z delovno številko 29 (šifra natečajnika LD077)

AVTOR:

Matjaž Počivavšek, akad.kip.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

ARREA arhitektura

Predlagani natečajni elaborat spomenik slovenske osamosvojitve obravnava kot klasično modernistično skulpturo, ki spomin razume kot prostorsko in časovno kondenzacijo zgodovinskega dogodka.

Spomenik je umeščen na kraj prvega dviga slovenske zastave, kjer se pomen osamosvojitve simbolno zgosti v izvoru dogodka. Z izrazitim vertikalnim elementom, ki evocira Brâncușijev *Neskončni steber*, poudarja idejo kontinuitete in odprtosti proti prihodnosti. Izbira materiala – čizlakita – vzpostavlja dialog z arhitekturnim in materialnim jezikom Trga republike.

Kljub visoki umetniški ravni in asketski, monumentalni pojavnosti komisija opozarja na problematičen odnos do prostora in dediščine ter na omejeno sposobnost nagovora širše javnosti.

Komisija je predlagala omenjeni projekt za eno od treh priznanj.

1. CELOVITOST REŠITVE	Spomenik slovenske osamosvojitve, kot ga predlaga predstavljeni natečajni elaborat z delovno št. 29, je eden redkih, ki predlaga klasično modernistično skulpturo. Spomenik se vzpostavlja kot materializirana misel o spominu, ne kot ilustracija dogodka, temveč kot njegova prostorska in časovna kondenzacija. Njegova izhodiščna ideja
-----------------------	---

	se opira na razumevanje spomina kot ene najbolj izmuzljivih, a hkrati temeljnih človeških sposobnosti. Spomenik je umeščen na kraj prvega dviga slovenske zastave ob razglasitvi samostojnosti, s čimer se njegov pomen ne le označuje, temveč zgosti v izvoru zgodovinskega trenutka. Ta lokacija deluje kot os spomina, kjer se beseda, prostor in dogodek združijo v enotno simbolno gesto. Mnenje izvedenke za kulturno dediščino postavlja pod vprašaj lokacijo spomenika, ki odstopa od usmeritev natečajne naloge. Spomenik je umeščen zunaj natečajnega območja, kar sicer omogoča jasno prostorsko artikulacijo spomenika. Vendar hkrati ostro zareže v enovitost ploščadi, ki z vidika varovanja kulturne dediščine odpira vprašanja o ustreznosti takega posega. Ideja časa, zlasti pa prihodnosti, je artikulirana skozi navidezno neskončnost vertikalnega elementa, ki s svojo ritmično in ponavljajočo se strukturo evocira Neskončni steber (Coloana fără sfârșit, 1918) romunskega umetnika Constantina Brâncușija. Podobno kot pri Brâncușiju tudi tu vertikala presega svojo fizično omejenost in se vzpostavlja kot simbol kontinuuma, odprtega proti prihodnosti in onkraj neposredno zaznavnega. »Izbor materiala — čizlakita — ni zgolj tehnična odločitev, temveč zavestna navezava na materialni jezik kompleksa Trga republike in celo na rabo domačega kamna, predvidenega v nekaterih zgodnejših variantah tlakovanja ploščadi.« (iz poročila KD). Tako spomenik vzpostavlja dialog ne le s stavbo parlamenta, temveč tudi z drugimi umetniškimi poudarki trga, zlasti v barvni in snovni resonanci, ki prostor povezuje v prepoznavno celoto. Kot mogočen vertikalni element v prostoru izstopa, kakor da bi hotel tekmovati z vertikalami obstoječega trga, in v svoji pojavnosti postane dodatni avtonomni objekt na že tako simbolno in tektonsko obremenjenem prostoru. Predlagani elaborat ne dosega kvalitet projekta, ki je prejel nagrado ali zvišana priznanja, je pa v primerjavi z nenagrajenimi elaborati poseben prav zaradi svoje fizične in metafizične pojavnosti. Hkrati je to eden od redkih projektov, ki se loteva anketnega dela natečaja in predlaga kakovostno ter utemeljeno rešitev. Zato se je ocenjevalna komisija odločila elaboratu podeliti eno od treh priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v	Umetniška odličnost dotičnega predloga za spomenik je prav gotovo na visoki ravni. Oblikovno in materialno je spomenik zadržan, skoraj asketski, a se z višino in dimenzijo

natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	horizontalnih plošč kljub temu jasno zapiše v prostor. Ne postavlja se v podrejen odnos do obstoječih spomeniških poudarkov. Kamniti steber trikotnega profila se navezuje na arhetipsko spomeniško formo, nosilko močne simbolne in označevalne prisotnosti. Vendar v prostoru trga nastopa kot avtonomni umetniški objekt, ki potegne vase vso brezkompromisno pozornost. Zaradi svoje monumentalnosti in potencialne metafizičnosti pusti gledalca dobesedno na tleh kot nemočnega opazovalca. Glede na sodobni umetniški kontekst, kjer je mogoče vse, pa mora kljub temu, po mnenju ocenjevalne komisije, taka klasična modernistična plastika imeti dovolj prostora za ustvarjanje lastnega konteksta. Prav zato se je ocenjevalna komisija odločila, da eno od priznanj podeli omenjenemu projektu. Hkrati pa dvomi, da predlagani projekt lahko nagovarja javnost kot spomenik državnega pomena v smislu pričakovanj razpisa.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot zahteven. Spomenik je zasnovan kot kamnit vertikalni steber, postavljen na kamnito ploščo, pri čemer konstrukcijske zahteve in predvidene obtežbe zahtevajo sidranje stebra v obstoječe armiranobetonske stebre spodnjih etaž parkirne hiše. Na območju sidranja je predvidena lokalna ojačitev obstoječih armiranobetonskih stebrov, bodisi z dodatnim armiranobetonskim plaščem bodisi z jeklenim objemom, v skladu z rezultati podrobne statične presoje. Prenos vertikalnih in horizontalnih sil bo zagotovljen z jeklenimi sidrnimi elementi, ki bodo povezovali temelje spomenika z nosilno konstrukcijo spodnjih etaž. Predlagana rešitev je konstrukcijsko zanimiva in učinkovita, vendar v vsakem primeru posega na območje obstoječih stebrov garažne hiše, ki bi jih bilo zaradi dodatnih vertikalnih obtežb ter horizontalnih vplivov vetra in potresa treba ustrezno ojačiti. Predvidene ojačitve bi se prenašale vse do temeljnih tal na območju garaže. V okviru izvedbe je predvidena tudi odstranitev obstoječe jeklene konstrukcije korita skupaj s koritom, kar omogoča racionalnejšo umestitev novega konstrukcijskega sistema.

8. POROČILO O NENAGRAJENIH NATEČAJNIH ELABORATIH

Natečajni elaborat z delovno številko 1 (šifra natečajnika FPROA)

AVTORJI:

Ahmed Fetahu, mag. inž. arh.

Johannes Pfeifle, MSc ETH Arch.

1. CELOVITOST REŠITVE	Spomenik slovenske osamosvojitve je zasnovan z 69 stebri, ki ponazarjajo število uradnih mest in njihovo prebivalstvo, teža strehe pa ponazarja njihovo odgovornost svobode in demokracije. Zasnova spomenika je likovno neprepričljiva, očitno nima umetniških ambicij, spominja pa na podobo transparentnega paviljona, kar je po oceni ocenjevalne komisije vprašljivo glede na arhitekturo širšega konteksta Trga republike. Del spomenika stoji na nivoju trga, del pa v atriju, vendar višinska razlika ni izkoriščena v prid projekta. Drog za zastavo je predviden zunaj natečajnega območja, na prvotni lokaciji. Predlagani elaborat ne dosega kvalitet projektov, ki so prejeli nagrado in priznanja.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej:	Simbolni pomen in sporočilnost spomenika sta vprašljiva in slabo razumljiva, toliko bolj, ker je v mestih le del slovenskega prebivalstva. Ocenjevalna komisija dvomi, da predlagani objekt lahko nagovarja javnost kot spomenik državnega pomena v smislu pričakovanih razpisov. Zaradi navedenega je umetniška vrednost elaborata po mnenju ocenjevalne komisije bistveno slabša od umetniške vrednosti predlogov, ki so jim bili

	dodeljeni nagrada in priznanja.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot zahteven. Konstrukcija je sestavljena iz kovinskih stebrov, obdanih s kamnitim ovojem. Statično stabilnost zagotavljajo kabelske križne povezave pod strešno ploščo. Vprašljiva je horizontalna nosilnost oziroma stabilnost konstrukcije spomenika.

Natečajni elaborat z delovno številko 2 (šifra natečajnika AA000)

AVTOR:

Aleksander Vujović

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Nina Beganović, urbanistka

Vuk Ćosić, umetnik

Irena Woelle, umetnica

Anton Arko, zgodovinar

Lev Vodnik, kamnosek

1. CELOVITOST REŠITVE

Predlog za spomenik je zasnovan v obliki klasičnega stebra brez kapitela. Baza predstavlja izhodišče samobitnosti, telo stebra pa kot »infografični prikazovalnik« uprizarja rast in z zamiki ključne državotvorne prelomne dogodke slovenskega naroda. V širšem prostoru Trga republike je ohranjenih več historičnih arhitekturnih elementov (ostanki zidu antične Emone, trije klasični stebri med prizidkom gimnazije in objektom Maximarketa, oznake arheoloških najdb v tlaku med stolpnicama, elementi kovinskih ograj ipd.), kar problematizira izrazno moč in sporočilnost spomenika v obliki klasičnega stebra. Predlagani elaborat ne dosega kvalitet projektov, ki so prejeli nagrado in priznanja.

2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Predlog izkoristi dvonivojsko umestitev spomenika. Pod spominsko ploščadjo, na nivoju atrija, predlaga ureditev galerije, kar prispeva k sporočilnosti spomenika. Vendar celota nima izrazitejših arhitekturnih ali umetniških kvalit, ki bi kazale na izvirnost in aktualnost predlagane zasnove spomenika. V tem smislu ocenjevalna komisija meni, da elaborat ne odgovarja ciljem in usmeritvam natečajnega razpisa. Obenem tudi ne dosega umetniške odličnosti, ki odlikuje predloge prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Ploščad za spomenik in drog z zastavo je predviden na armiranobetonski konstrukciji z nosilnimi vertikalnimi elementi, ki prenašajo težo na obstoječe stebre v nižji etaži. Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot zahteven.

Natečajni elaborat z delovno številko 3 (šifra natečajnika A23S6)

AVTORJI:

izr. Prof., dr.h.c. Vojmir Pogačar, akad. slik.

doc. Dr. Andrej Cupar, univ. dipl. inž. str.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

dr. Marjan Drev dipl. kip. (UN)

Goran Šalamon, univ. dipl. inž. grad., Savaprojekt d.d. Krško

Blaž Šalamon univ. dipl. inž. arh. (UN)

Dušan Pogačar, univ. dipl. inž. gozd.

Lovro Pogačar

izr. prof. dr. Kaja Pogačar, univ. dipl. inž. arh.

1. CELOVITOST REŠITVE	Spomenik je zasnovan na podstavku 24-krake zvezde s simbolnim obrisom državne meje ter oznakami mest in krajev. Iz perifernih robov spomenika se dvigajo tubularne forme nevronske vezi, ki v organskem povezovanju rastejo proti vrhu in tako oblikujejo silhueto triglavskega pogorja. V širšem prostoru Trga republike deluje skulptura tuje in kljub transparentnosti agresivno, kar vnaša tudi dvom glede njene sporočilnosti. V tem smislu ocenjevalna komisija predloga ni prepoznala kot umetniški prispevek ali presežek v primerjavi z elaborati, ki so prejeli nagrado in priznanja.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Avtorji utemeljujejo sodobnost in aktualnost elaborata s predlagano sodobno tehnologijo izvedbe. Tako kot številni drugi predlogi, ki izhajajo iz motiva Triglava, prevedenega v tridimenzionalno skulpturo, tudi skulptura nevronske vezi ne jamči ustrezne sporočilnosti, ustvari pa moteč znak v prostoru, ki ne izpolnjuje pričakovanj po sodobnem umetniškem objektu. Podstavek spomenika je obložen z granitnimi ploščami tako, kot je bilo to značilno za Ravnikarjeve objekte na Trgu republike, kar vnaša možen nesporazum o avtorstvu spomenika. Ob tem ostaja tudi dvom o likovnih kvalitetah predloga. Zaradi navedenega je

	tudi umetniška vrednost elaborata po mnenju ocenjevalne komisije bistveno slabša od umetniške vrednosti predlogov, ki so jim dodeljeni nagrada in priznanja.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Konstruktivska zasnova je dobra. Izkorišča obstoječe elemente jeklene konstrukcije. Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot sprejemljiv.

Natečajni elaborat z delovno številko 4 (šifra natečajnika RLSEM)

AVTOR:

Roman Slekovec, akad. kip.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Maja Demšar

Janči Šolar

1. CELOVITOST REŠITVE	Spomenik osamosvojitve je zasnovan kot obris Slovenije z rdečim srcem. Obris države in napis Slovenija v zlati barvi predstavljata domovino, ki je simbolno naš zaklad, rdeča barva srca pa ljubezen in prelito kri v boju za osamosvojitve Slovenije. V širšem prostoru Trga republike deluje predlagani spomenik tuje, agresivno in moteče na način reklamne instalacije. V tem smislu je tudi njegova sporočilnost neprimerna. Elaborat ne dosega ravni kakovosti predlogov, ki jim je ocenjevalna komisija namenila nagrado in priznanja.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Sporočilnost spomenika je zelo neposredna, poenostavljeno dobesedna, zasnova spomenika pa likovno neprepričljiva, brez umetniških ambicij. Elaborat ne dosega ravni kakovosti prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot sprejemljiv.

Natečajni elaborat z delovno številko 5 (šifra natečajnika KO123)

AVTORJI:

doc.mag. Andrej Černigoj, univ. dipl. inž. arh.

Nejc Černigoj, mag. inž. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Matej Košmerl, abs. arh.

1. CELOVITOST REŠITVE	Dominanten motiv spominskega obeležja je drog z zastavo, zraven pa vodno zrcalo s kocko iz belega prosojnega stekla, ki z vertikalno zasukanim volumnom abstraktno posnema motiv slovenskega grba in je obenem nosilec večplastne sporočilnosti spomenika. V širšem prostoru Trga republike je spomenik razmeroma nemoteč, ga pa ocenjevalna komisija ne prepozna kot obogatitev obstoječe ureditve, ne v simbolnem smislu ne v njegovi moči umetniškega izraza. Predlagani elaborat ne dosega kakovosti projektov, ki so prejeli nagrado in priznanja.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	V atriju je predvidena kript, osvetljena z delom kocke, ki predira vodno zrcalo. V kripti je predviden originalen izpis slovenske himne in nekaj informacij o osamosvojitvi. To je nedvomno prispevek k sporočilnosti spomenika, toda celota ostaja izrazno in oblikovno nedorečena, brez večje umetniške vrednosti. Ocenjevalna komisija elaborata ni prepoznala kot viden prispevek ali umetniški presežek v primerjavi z najvišje uvrščenimi predlogi, ki jim je namenila nagrado in priznanja.

3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Konstruktivsko je predlog sprejemljiv. Predvideni sta odstranitev obstoječe jeklene konstrukcije in namestitev nove AB-plošče, prek katere se teža spomenika prenaša na obodne stene kleti. Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot manj zahteven.
---	---

Natečajni elaborat z delovno številko 6 (šifra natečajnika 29RV6)

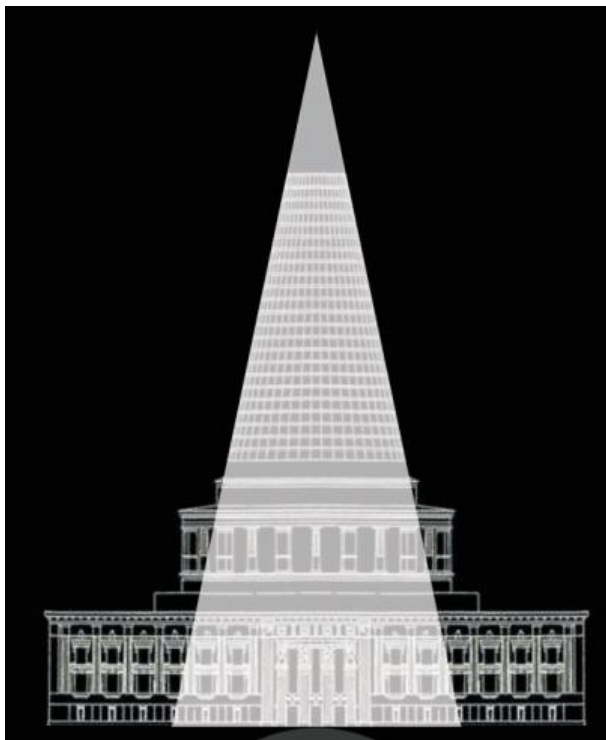

AVTOR:
Rok Vraber

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat je zasnovan kot ogrodje stolpa s »krono« v obliki Triglava in z zastavami Slovenije, Ljubljane in Evropske unije, umeščeno v atrij Maximarketa. Tako zasnovan prostorski drog s Triglavom in zastavami v ničemer ne ustreza pričakovanjem natečaja. Likovno siromašna in prostorsko moteča intervencija ne deluje niti na ravni urbane opreme, kaj šele kot spomenik nacionalnega pomena. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Elaborat nima umetniških ali sporočilnih kvalitet. Odnosa do konteksta ne gradi. Intervencija ni niti zastarela niti aktualna, temveč predstavlja naivno povzemanje grafičnega motiva Triglava povsem mimo prostorskih danosti lokacije. Gre za umetniško in prostorsko neustrezno rešitev brez pomembne sporočilnosti. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat predvideva dve različici nosilnega ogrodja, bodisi v jeklu bodisi v lesu. Detajlov in tehničnih rešitev ni, zavetrovanje je omenjeno samo v opisu. Kljub temu gre vsaj pri jekleni

	različici za preprosto, ugodno in tehnično razmeroma nezahtevno konstrukcijo.
--	--

Natečajni elaborat z delovno številko 7 (šifra natečajnika PV107)

AVTOR:

Tomaž Schlegl, univ. dipl. inž. arh.

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat je zasnovan zunaj natečajnega območja v Tivoliju v obliki reinterpretacije stožca Plečnikove katedrale svobode (čeprav ne na lokaciji, ki jo je predvidel Plečnik). Gre za edino "protestno" rešitev med prispelimi elaborati, vendar pa oblika, reinterpretacija arhitekturne dediščine kot prostorskega znaka in megalomanske dimenzije pravzaprav povzemajo zastarelo razumevanje spomenika kot znaka moči v prostoru, katerega pomen je odvisen od njegovih dimenzij. Od daleč stožec, od blizu razgledni stolp, rešitev ne rešuje vprašanja sodobnega obeležja družbenega procesa, kar je bila osamosvojitve. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Plečnikova katedrala svobode kljub svoji neuresničenosti (oziroma prav zato) vztraja kot del kolektivnega imaginarija vse od osemdesetih let dvajsetega stoletja. Kot motiv, ki je bil intimno povezan s procesom osamosvojitve (v svetu umetnosti, na znamkah, denarju ipd.), predstavlja plodno polje razmisleka in tudi ironičnega

	komentarja, vendar pa elaborat ne gradi na tem bogatem izročilu. Ni jasno, kako bi lahko velik razgledni stolp v obliki stožca v zelenem prostoru Tivolija na sodoben in državotvoren način dosegel to, kar po mnenju avtorjev ni mogoče znotraj natečajnih izhodišč. Namesto umetniške nadgradnje Plečnikovega načrta gre za skromno reminiscenco na turistične atrakcije brez prave državljanske vsebine, ki po vrhu degradira vedno bolj ogrožen prostor Tivolija. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je zelo zahteven za izvedbo, obenem pa ne pojasnjuje tehničnih detajlov in konstrukcije. Predvsem krši natečajna izhodišča tako glede lokacije kot glede dimenzij in predvidenih sredstev za realizacijo.

Natečajni elaborat z delovno številko 8 (šifra natečajnika MN184)

AVTOR:

Mojca Kocbek, univ. dipl. inž. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Sara Martinšek, abs. arh.

Katarina Vujačić, štud. arh.

konzultant za konstrukcijo: Alan Sodnik, univ. dipl. inž. grad.

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat je zasnovan kot prostostoječa skulptura »toplozračnega balona« v atriju Maximarketa, ki sega v višino in je na nivoju trga razširjena z majhno javno dostopno informativno ploščadjo. Rešitev je kljub utemeljitvi natečajnikov, da ne gre za še en vertikalni spomenik na trgu, pravzaprav prav to: vertikala z nejasno sporočilnostjo in problematično pojavnostjo v občutljivem kontekstu trga. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej:	• simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta. Simbolika in sporočilnost rešitve sta nejasni. Po drugi strani je verjetno prav zato rešitvi dodana informativna ploščad, ki naj bi kompenzirala pomensko nejasnost abstraktne skulpture. Neustrezen umestitev rešitve v kontekst trga, nenavezovanje na državljanske teme, ki naj bi jih tematiziral spomenik, in razmeroma anonimen značaj skulpture, ki s svojo vsebino ne nagovarja mimoidočih, bi ustvarjali v prostoru trga vsebinsko vprašanje in prostorsko-umetniški problem. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.

3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Rešitev konstrukcije obeležja je precej zahtevna, vendar izvedljiva. Materiali in njihova odpornost na zunanje vplive so ustrezni.
-----------------------------------	--

Natečajni elaborat z delovno številko 10 (šifra natečajnika RO369)

AVTOR:
Roman Kos

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat zelo neambiciozno predvideva dodatek k obstoječi ureditvi trga z zastavo v obliki granitnega Triglava nenavadnih proporcev. Po drugi strani so dimenzije, zelo agresivna »triglava« oblika in umestitev v prostor zelo problematične. Grafični znak, preveden v prostorsko obeležje, ustvari neambiciozno in obenem agresivno rešitev, ki močno degradira prostor Trga republike. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost,	Tako kot številni drugi predlogi, ki izhajajo iz motiva Triglava, tudi v tem primeru znak, ki je preveden v tridimenzionalno skulpturo, ne jamči ustrezne sporočilnosti, obenem pa ustvari moteč in naiven znak v prostoru, ki v ničemer ne izpolnjuje pričakovanj po sodobnem umetniškem objektu.

• odnos do konteksta.	Motiv Triglava je kot izhodišče za prostorsko intervencijo na splošno, v tem primeru pa tudi na specifičen način, kako je ta motiv uporabljen, neustrezen, sporočilno inerten in v prostorskem kontekstu trga ter stavb ob njem moteč. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Rešitev je tehnično izvedljiva, predvideni materiali (ki se pojavljajo že v Ravnikarjevi ureditvi) pa so glede odpornosti na zunanje vplive primerni.

Natečajni elaborat z delovno številko 11 (šifra natečajnika ST001)

AVTOR:

Maj Juvanec

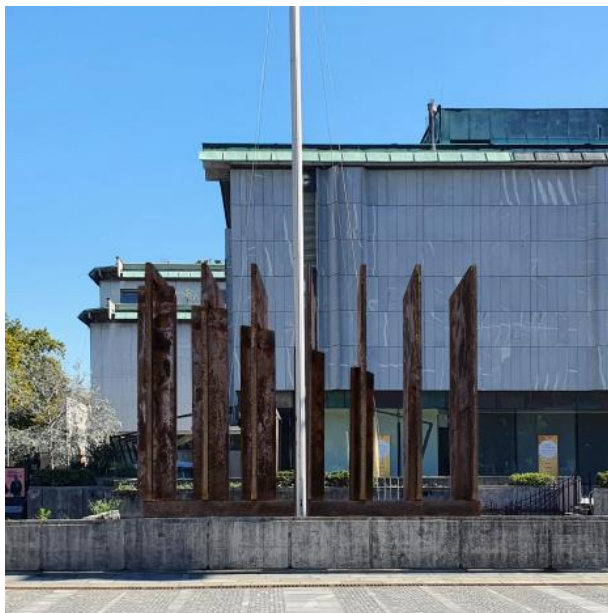
Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Iztok Selič, izdelava makete

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat izhaja iz predpostavke, da so osamosvojitev omogočili ljudje, zato naj bodo spomenik ljudje. Smiselno izhodišče je nato prevedeno v razgledni stolp s stopniščem in razgledno ploščadjo, ki ni dostopna nikomur razen telesno dovolj dobro pripravljenim in gibalno neoviranim posameznikom. Velika, čeprav napol transparentna gmota razglednega stolpa na Trgu republike v središče države uvaja motiv, ki je v številnih občinah v zadnjem času postal nadomestna infrastruktura za spodbujanje turizma. Umestitev, pojavnost, agresivnost razglednega stolpa v prostoru in zanikanje okoliškega konteksta se v dani rešitvi za nacionalni spomenik izkazujejo kot povsem neustrezna zasnova. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost,	Simbolni vidik infrastrukture z razgledno točko (v mestu, ki ima v bližini več višjih, arhitekturno bolj ambicioznih in razgledno bolj vabljivih točk), ki poleg vsega izključuje šibkejšje in gibalno ovirane, je sporočilno zelo problematična izbira za

• izvirnost, • odnos do konteksta.	spomenik »iz ljudi«. Poleg tega je razgledni stolp kot nacionalni spomenik sporočilno nejasno, oblikovalsko nedodelano in kontekstualno zelo problematično izhodišče. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Tehnično gre za zahtevno rešitev, ki zahteva temeljenje pod kletnimi etažami Trga republike, kar presega natečajne zahteve.

Natečajni elaborat z delovno številko 12 (šifra natečajnika FL347)

AVTOR:

Primož Pugelj

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Lidija Srša, univ. dipl. psih.

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat zasnove novega spomenika ne razume kot priložnost za celostno obravnavo izbrane lokacije spomenika, temveč se skromno omeji na dodajanje novega elementa kot monumentalnega kiparskega dodatka trenutnemu stanju na izbrani lokaciji. Obstoječe korito za lipo nekritično ohranja, v prostor spodnjega atrija ne posega. V prostoru celota deluje kakofonično, izbrana materialnost kortenastega kiparskega elementa ne dobi primerne nevtralnega okolja, temveč tekmuje z obstoječim koritom, saj v celoti ohranja njegovo likovno materialno pripoved, temelječo na mimikriji in kolažu interpretiranih originalnih arhitekturnih elementov Ravnikarjeve arhitekture. V prostorskih prikazih ni jasno, kako obravnava obstoječi drog za zastavo, saj ohranja vidne stabilizacijske zatege, čeprav to tlorisno, glede na njegovo asimetrično umestitev, ni več mogoče. Celota v širšem prostoru deluje odtujeno, zaprto in nedostopno. Predlagana rešitev kot celota je tako bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve	Elaborat gradi svojo izvirno simboliko in sporočilnost na zelo literarni pripovedi tako imenovanih sedmih mejnikov osamosvojitve, za

naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	katere komisija ocenjuje, da ne delujejo na ravni alegorije. Pripoved stopnjevanja motiva vrat in postaj deluje zelo sakralno in nekako iztrgano iz prostorskega konteksta širšega prostora prepoznavnosti ali aktualnosti. Odnos do konteksta razume v dodajanju novega kontrastnega sestavnega dela obstoječi ureditvi, vendar bi z vidika nepoučenega opazovalca lahko zavajal, da je del prvotne ureditve, saj tekmuje s celostno ureditvijo Trga republike in njegovimi kiparskimi in arhitekturnimi elementi. V odnosu do modernističnih skulptur originalne zasnove (Tihčeva plastika iz kortena pred banko, Cankarjev spomenik) je njegova sodobna pojavnost nečitljiva, saj ga zaradi izbrane materialnosti in pojavnosti zlahka povezujemo s starejšimi deli, še posebej pa je celota lahko zavajajoča v povezavi z ohranjenim mimetičnim podstavkom. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je konstrukcijsko vprašljiv, saj v rešitvi ne predvidi dodatnih ukrepov na obstoječi konstrukciji. V besedilnem delu sicer omenja naknadno statično presojo, vendar v risbi ni jasno razvidno, kakšen je stik s ponovno uporabljenjo obstoječo konstrukcijo korita za lipo. Prav tako ni pojasnjena vpetost droga za zastavo v to konstrukcijo. Izbrani materiali so ustrezni in odporni na zunanje vplive.

Natečajni elaborat z delovno številko 13 (šifra natečajnika RA017)

AVTORJI:

Oasis Ahmed, univ. dipl. inž. arh.

Adrijan Cingerle, univ. dipl. inž. arh.

Polona Demšar, akad. kip., mag. um.

Diana Kocijančič, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Dorotea Volk, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Nataša Kovšca, dipl. um. zgod. - likovna kritičarka

dr. Viktor Markelj - Ponting, inženirski biro d.o.o.

Marko Pogačnik, akad. kip.

Ana Uršič, univ. dipl. inž. kraj. arh.

1. CELOVITOST REŠITVE	Glede na tlorisno dispozicijo in konceptualna izhodišča je elaborat zasnovan celostno. Glede na zastavljena izhodišča ga odlikuje jasen odnos do prostorskega konteksta, saj z odstranitvijo neoriginalnih elementov Ravnikarjeve celote vzpostavi čitljiv kontrast med obstoječim in novim. Vendar pa fizični model, prostorski prikazi in prerezi kažejo, da so prostorska razmerja zelo nesorazmerna. Pojavnost rešitve ni v sozvočju s konceptualnimi izhodišči elaborata v smislu podrejenosti rešitve do vrednot Trga republike kot spomenika državnega pomena. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti rešitev ne dosega kakovosti, kot jo izkazujejo konceptualno bolj dosledni in izrazno bolj zadržani elaborati prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot	Predlagana rešitev se osredotoča na simboliko poganjkov, monumentaliziranega elementa iz

odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	narave, povečanega in prevedenega v novo, izvirno materialnost. Komisija ocenjuje tak neposreden prenos kot nekoliko preveč naiven, da bi lahko bil v kontekstu konkretne naloge simbolno in sporočilno prepoznaven, kljub podrobno opisani utemeljitvi in dobro razčlenjenemu elaboratu. Rešitev je prepoznavna in izvirna z vidika umetniške intervencije v prostor, vendar je z vidika izvirnosti in prepoznavnosti naloge kot spomenika osamosvojitve manj prepričljiva. V odnosu do konteksta je poseg kljub občutljivemu branju prostora zelo monumentalen in kljub subtilnemu izrazu dominanten. To se v njegovem ekspresivnem izrazu kaže v tekmi s Tršarjevim Spomenikom revolucije, še posebej pa v njegovi kompleksni materialnosti. V smislu umetniške odličnosti v odnosu do vrednot kompleksa Trga republike kot spomenika državnega pomena je rešitev manj uspešna od rešitev elaboratov prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je zelo zahteven za izvedbo, vendar ne prikaže potrebnih novih konstrukcijskih ukrepov v kletnem delu, ki jih sicer navaja v besedilnem delu. Rešitev je zelo zahtevna za vzdrževanje, saj uvaja obsežno vodno površino, ki prehaja v vodno zaveso. Steklene skulpture z izpostavljenimi robovi plošč so izpostavljene vandalizmu in težko nadomestljive.

Natečajni elaborat z delovno številko 14 (šifra natečajnika SL168)

AVTORJI:

Lada Sedlaček

Sašo Sedlaček

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat zasnovo novega spomenika reducira neposredno na volumen korita osamosvojitvene lipe. Komisija ugotavlja, da je v rešitvi združenih več nezdružljivih stvari v eni formi. Celota najprej učinkuje predvsem kot podstavek za drog, na katerem ostaja veliko praznega prostora, ki je osmišljen kot spomeniška plastika na način zapolnitve te praznine. Zapolnitev je zasnovana kot dinamična skulptura, ki se zdi komisiji zanimiva rešitev, ki pa glede na svojo umestitev ne izkorišča potenciala zadane naloge. Novega spomenika ne razume kot priložnost za celotno obravnavo izbrane lokacije, temveč se skromno omeji na dodajanje novega elementa kot umetniškega dodatka sedanjemu stanju na izbrani lokaciji. Obstoječe korito za lipo nekritično ohranja, sicer ga delno preoblikuje, vendar v maniri ponavljanja originalnih gradiv in proporcev, značilnih za Ravnikarjevo arhitekturo, kar vnaša zmedo v prostor in ne prispeva k čitljivosti celote. Predlagana rešitev kot celota ne dosega ravni kakovosti elaboratov prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve	Elaborat gradi svojo izvirno simboliko in sporočilnost na dinamični pojavnosti, ki jo materializira v potopnih valjih z digitalnimi zasloni

naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	na vertikalnih površinah, kjer se izpisuje deklaracija o človekovih pravicah. Komisija meni, da lahko pride do preprogramiranja jezika spomenika, kar bi bilo formalno problematično. To bi lahko ob spremenljivih političnih razmerah vodilo v različne manipulacije takega spomenika, kar lahko pripelje do popolnoma drugačne sporočilnosti in pomena predlagane zasnove. Rešitev simbolno asociira na cestno opremo in signalizacijo, kar lahko predstavlja negativno konotacijo in interpretacijo spomenika ter njegovega sporočila. Odnos do konteksta je v elaboratu razumljen v dodajanju in delnem preoblikovanju obstoječega korita, kar bi lahko bilo z vidika nepoučenega opazovalca zavajajoče, kot da je del prvotne ureditve. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Rešitev je tehnično načeloma sprejemljiva. Komisija izpostavlja vprašanje vandalizma digitalnega spomenika in varnostni vidik, saj ob izvajanju protokola, kot je prikazano na vizualizacijah, ni poskrbljeno za preprečitev padca v globino. Manjka varnostna ograja okoli spomeniškega platoja, kar lahko ob dodelavi bistveno vpliva na pojavnost celote. Elaborat je konstrukcijsko ustrezen. Izbrani materiali so ustrezni in odporni na zunanje vplive.

Natečajni elaborat z delovno številko 15 (šifra natečajnika SL991)

AVTOR:
Božo Podlogar

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat zelo skromno nagovarja temo naloge, saj se s svojo intervencijo omeji na obstoječe korito za zelenje, v katerega umesti drog za zastavo in skulpturalni dodatek aluminijastih strmih tristranih piramid na odsevnem podstavku iz polirane nerjaveče kovine. Elaborat se jasno opredeli do sedanjega stanja prostora, ki ga očisti naknadnih originalnih posegov. Kot celota je predlagana rešitev šibka in ne dosega ravni elaboratov prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej:	Rešitev ne izpolnjuje pričakovanj natečaja; simbolni vidik in sporočilnost predlagane skulpture sta šibka, konceptualna izpeljava iz državnega grba ter Plečnikovih in Ravnikarjevih arhitekturnih elementov pa neizvirna in slabo prepoznavna. Predlog ne odraža pričakovane umetniške odličnosti in ne dosega ravni elaboratov prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Tehnična in konstrukcijska rešitev je jasna in nezahtevna. Izbrani materiali so odporni na zunanje vplive, aluminijaste piramide bi lahko bile občutljive na vandalizem.

Natečajni elaborat z delovno številko 16 (šifra natečajnika AD213)

AVTORJI:

Drago Cerjan

Ivana Vuković Šmelc

Nina Matjašič

Tomaž Kukovec

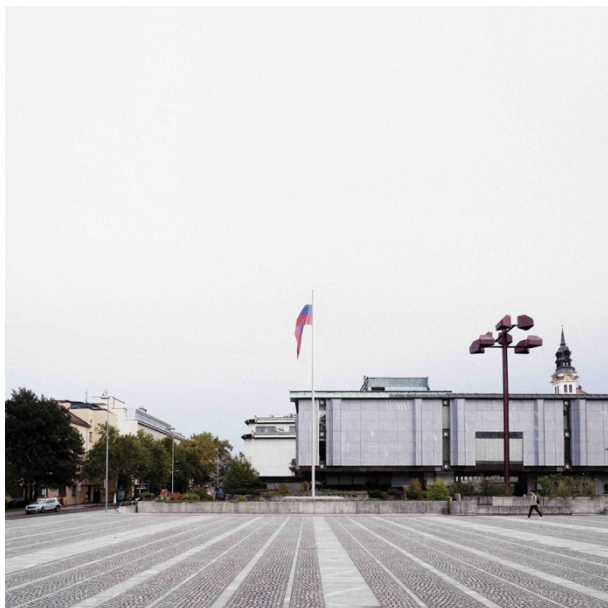
Marjan Drev

Andrejka Čufer

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat se tako kot večina prejetih natečajnih predlogov osredotoča na drog za zastavo kot osrednji simbol. Obdaja ga stilizirana skulptura Triglava iz jeklenih prizem, ki v podobi celote učinkuje kot kompozicija diagonalnih podpor droga. Elaborat kvalitativno odstopa v variantnem razmisleku širše ureditve zunanjega prostora, ki dobro komunicira z okolico in prepričljivo povezuje obstoječe prostorske enote. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota manj prepoznavna in ne dosega kakovosti prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej:	Konceptualno gre za likovno preoblikovanje obstoječega korita za lipo z obstoječim drogom za zastavo. Od drugih elaboratov, ki se naloge lotevajo na podoben način, ta rešitev odstopa po kontrastni obdelavi fasade obstoječega korita, z digitalnim zaslonom in nevtralnimi stranskimi oblogami. Vendar se pripoved te rešitve ne konča s temi elementi, temveč se nadaljuje s časovnim trakom in Zdravljico v tleh, kar vodi v kakofonijo

	simbolnih nagovorov z vprašljivo sporočilnostjo, saj (pre)večkrat temeljijo na površnem in stereotipnem razumevanju državnih in nacionalnih simbolov. Prevečkrat naglašena neposredna sporočilnost in monumentalna pojavnost stiliziranega Triglava slabo izražata odnos do konteksta spomenika državnega pomena. Avtorske odločitve kažejo na pomanjkanje pričakovane umetniške odločnosti. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je konstrukcijsko in tehnično ustrezen. Izbrani materiali so primerni za javni prostor, razen predlaganega digitalnega zaslona, ker se pojavlja vprašanje odpornosti na vandalizem.

Natečajni elaborat z delovno številko 18 (šifra natečajnika 8MR07)

AVTOR:

Gašper Fabijan

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat ne prinaša zasnove novega spomenika, temveč se skromno omeji na preoblikovanje le izbranega elementa. Obstoječe korito za lipo z zastavo je na ravni trga očiščeno vseh dodanih elementov in dobi nov temelj v spodnjem atriju. Zasnova droga z zastavo na kamniti ploščadi ne ustreza ciljem natečaja; vizualna neprepoznavnost in nepovezanost s prostorskim ali simbolnim kontekstom zato ne prinašata prepoznavnega sporočila ali nagovora obiskovalcev. Rešitev različno kakovostno rešuje sestavne dele; prepričljivo vzpostavlja nov paviljon v podhodu, vprašljiva pa sta predvsem dostop in varnost na nivoju trga, ki zahtevata dodelavo. Predlagana rešitev kot celota je bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej:	Elaborat nima prepoznavnih umetniških ali sporočilnih kvalitet, saj ne gradi na izvirnosti, prepoznavnosti ali aktualnosti. Odnos do konteksta razume v odstranjevanju izbranih sestavnih delov obstoječe ureditve, kar ni konsistentno; vendar ne tekmuje s celostno ureditvijo Trga republike in njegovih elementov. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je konstrukcijsko sprejemljiv, saj prinaša ojačitve obstoječe konstrukcije s prenosom

	horizontalnih in vertikalnih sil predloga rešitve v temelje v podhodu. Materiali so ustrezni in odporni na zunanje vplive.
--	---

Natečajni elaborat z delovno številko 19 (šifra natečajnika BI191)

AVTOR:

Andrej Erjavec, univ. dipl. inž. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Sodelavec

Bibi Erjavec

Konzultanta

Dr. Lena Marion Tisa d.o.o.

Tomaž Humer Humko d.o.o.

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat je zasnovan na elementu drevesa kot živega spomenika, ki obuja prvotno idejo zasaditve lipe na izvorni lokaciji ter hkrati simbolizira trajanje in prihodnost. Spada med maloštevilne predloge, ki vključujejo zelene elemente in se odzivajo na vprašanje podnebne krize v mestnem prostoru. Vendar predlagana rešitev z dodatnimi elementi (drog za zastavo, vodna stena, klop) in materiali (korten) ne predstavlja prepričljive in koherentno oblikovane celote ne glede na kakovost ali sporočilnost posameznih sestavnih delov. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in
-----------------------	---

	priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Predlagana rešitev se osredotoča na simbol osamosvojitvene lipe, ki je bila zaradi neprimernih rastnih pogojev prestavljena na drugo lokacijo v bližini. Tako gradi tudi sporočilnost spomenika, ki pa ne dosega izvirnosti ali aktualnosti sodobnega izraza današnje družbe. Odnos do konteksta, predvsem kulturnega spomenika državnega pomena, je primerno zadržan, variacije javne plastike pa skromne in že videne. Elaborat obravnava tudi širši prostor (anketni del), zeleni element nadgradi z vzpostavitvijo drevoreda in s tem povezave Trga republike s Tivolijem. Zaradi zgoraj navedenega je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je zahteven za izvedbo, predvideva odstranitev stare konstrukcije in postavitve nove podkonstrukcije v kletnem delu. Ne navaja podatkov o teži celotne ureditve, niti konkretnjšega opisa konstrukcije, ponovna zasaditev lipe pa zahteva vgradnjo precej velike količine humusa. Zelo vprašljivi sta trajnost rešitve in njena odpornost na zunanje vplive.

Natečajni elaborat z delovno številko 20 (šifra natečajnika 25691)

AVTORJI:

RAVNIKAR POTOKAR ARHITEKTURNI BIRO d.o.o.

Robert Potokar, univ. dipl. inž. arh.

Nadej Rešek, štud. arh.

Olga Ushakova, štud. arh.

Sodelavci:

Špela Kuhar, univ. dipl. inž. arh.

Janez Brežnik, univ. dipl. inž. arh.

Mina Gutović, mag. inž. arh.

1. CELOVITOST REŠITVE

Zasnova elaborata temelji na obstoječih arhitekturnih elementih, poglavitna elementa so horizontalne bronaste lamele (postavljene na obstoječe ogrodje betonskega korita in segajo nad ploščad ter atrij) in drog z zastavo. Rešitev naj bi združevala dvoje načel – horizontalno in vertikalno oziroma dinamično in statično; k temu naj bi prispeval tudi strukturiran vzorec na lamelah, ki ga sestavljajo vrezana imena slovenskih naselij. Nasprotno nameri natečajnikov je vtis celote neprepričljiv, neambiciozen in statičen ter ne prinaša sporočilnosti osrednjega obeležja slovenski osamosvojitvi. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.

2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Simbolni vidik in sporočilnost rešitve sta skromna in neprepoznavna. Zasnova sicer zadržano vstopa v obstoječ prostorski kontekst in avtorsko ureditev Trga republike, obenem pa ne prinaša nobene kakovostne povezave, variacije ali nadgradnje. Rešitev ne gradi na izvirnosti, prepoznavnosti ali aktualnem izrazu, tudi zato se ne navezuje na teme, ki naj bi jih spomenik osamosvojitvi obravnaval in nagovarjal obiskovalce k aktivni udeležbi. Dvodelna zasnova spomenika ni medsebojno povezana in zato je celota neprepričljiva; prostor v atriju (paviljon) se zdi nedostopen za obiskovalce. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Rešitev je načeloma sprejemljiva, vendar ni dovolj definirana. Po mnenju izvedenca za konstrukcijo in investicije bi bila potrebna dodatna jeklena (pod)konstrukcija v atriju.

Natečajni elaborat z delovno številko 21 (šifra natečajnika HARFA)

AVTORJI:

Andrej Grabovec

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Andrej Grabovec, univ. dipl. inž. grad., umetnik

Iztok Vodušek, univ. dipl. inž. arh.

mag. Vanja Kajzer, višji predavatelj

Leon Zakrajšek, umetnik

Ludvik Toplak, rektor

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat prinaša neprepričljiv seštevček povsem različnih sestavnih delov, ki naj bi po besedah natečajnikov predstavljali prostorsko pripoved o slovenski državnosti z dvojno kiparsko kompozicijo. Zasnova je v svoji vizualni pojavnosti in umeščenosti v obstoječi kontekst izrazito moteča in problematična, brez jasne sporočilnosti deluje kot tujek v prostoru, ki degradira ambient Trga republike. Kot celota je predlagana rešitev bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Rešitev ne izpolnjuje pričakovanj natečaja. S svojim repertoarjem nezdružljivih motivov (prevladujoči skulpturi konja, kvader s kompozicijo, drog z zastavo) in materialov (kamen, bron, fotografija) ne gradi simbolnega vidika in sporočilnosti obeležja osamosvojitvi in njenim akterjem. Zastarel izraz in neizvirna pojavnost, ki

	spominjata na neki drugi javni spomenik, ne dosejata zahtevane odličnosti, v prostorskem kontekstu trga in okoliških stavb na njem pa sta izrazito moteči. Umetniška odličnost rešitve je tako bistveno slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Konstrukcija spomenika ni opisana, ni podatka o skupni teži. Iz predloženih skic sta razvidni hidravlična podkonstrukcija za dvigovanje osrednjega kvadra in odstranitev obstoječe jeklene konstrukcije. Zaradi navedenega ni mogoče zanesljivo oceniti tehnične in konstrukcijske ustreznosti.

Natečajni elaborat z delovno številko 22 (šifra natečajnika AB531)

AVTORJI:

Aleš Peternel

Tomaž Šebrek

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Marko Paušer

Daniela V. Atanasova

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat se tako kot večina prejetih natečajnih predlogov osredotoča na drog za zastavo kot osrednji simbol. Obdaja ga cvetje – vrtnice, vlite v bron, ki zasedajo prostor korita za lipo. Zasnova je neambiciozna, prilagojena prostoru trga in njegovim prepoznavnim sestavnim delom. V ničemer ne konkurira obstoječemu kontekstu in se ne navezuje nanj ali ga nadgrajuje. Podobno inertna je sporočilnost, ki temelji na površnem in stereotipnem razumevanju simbolov. Zasnova je neustrezna za osrednji spomenik osamosvojitve. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot	Predlagana rešitev ne gradi na izvirnosti in prepoznavnosti, niti na aktualnosti izraza.

odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Neustrezna sporočilnost, odsotnost primernih simbolnih vidikov in neodnos do konteksta kažejo na pomanjkanje pričakovane umetniške odločnosti predlagane rešitve. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat postavitve, konstrukcijske zasnove in nosilnosti ne obravnava, zato utemeljene ocene ni mogoče dati. Po mnenju izvedenca je predlagana rešitev načeloma ustrezna, saj ne vpliva bistveno na obstoječo konstrukcijo kleti.

Natečajni elaborat z delovno številko 23 (šifra natečajnika 48P1M)

AVTORJI:

Primož Boršič mag. inž. arh.

Katja Struna abs. arh.

Ajda Murnik abs. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Uroš Pirnat mag. inž. arh.

Sara Jesihar mag. inž. arh.

dr. Luka Pavlovčič univ. dipl. inž. grad. (gradbene konstrukcije)

1. CELOVITOST REŠITVE	Predlog se podobno kot številni drugi udeleženci tega natečaja problematično osredotoča na zastavni drog kot osrednji element spomenika državnosti. Vertikalnost droga poudari s petimi piloni, ki obkrožajo drog in ponazarjajo pet agregatov slovenske geološke preteklosti. Možnost sodelovanja državljanov z dodajanjem kamenčkov, iz katerih bi bil spomenik postopoma zgrajen, simbolno poudarja časovno, geografsko in družbeno enotnost države. Elaborat z obliko obeliska sicer prepričljivo ponazori idejo državne enotnosti, vendar ne dosega izvirnosti in kakovostne ravni nagrajene rešitve ali rešitev prejemnikov priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	S simbolnega vidika predlog problematično poudarja zastavni drog kot osrednji element spomenika državnosti in njene prihodnosti. Z umetniškega stališča forma obeliska ne predstavlja ne izvirnega ne aktualnega umetniškega izraza. Avtorji navpično formo sicer materialno in vsebinsko obogatijo, vendar elaborat kot celota po kakovosti ne dosega ravni nagrajenega predloga ali predlogov prejemnikov priznanj.

3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Predlog je tehnično temeljit in ponuja ustrezne konstrukcijske rešitve.
-----------------------------------	--

Natečajni elaborat z delovno številko 24 (šifra natečajnika VX777)

AVTORJI:

Marko Lavrenčič

Andreja Kosovelj

Veronika Batistič

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

geomant Robi Lavin, Zavod Anima Mundi

veleposlanik mag. Leon Marc

zasl. prof. ALUO, Lucijan Bratuš, akad. slik.

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat predlaga abstraktno bronasto formo, ki objema in ščiti zastavni drog. Rešitev sicer izkorišča spodnjo etažo in simbolno poudarja idejo dinamične rasti, vendar z ne dovolj jasno utemeljenim zrcaljenjem forme Spomenika revolucije odpira precej vsebinskih in konceptualnih vprašanj. Poleg tega se predlog pridružuje številnim drugim rešitvam, ki po mnenju ocenjevalne komisije na neizviren način postavljajo zastavni drog v središče spomenika državnosti. Glede na navedeno predlog ne dosega kakovostne ravni nagrajene rešitve ali rešitev prejemnikov priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Forma spomenika ni vsebinsko dovršena. Čeprav simbolno izraža objem in varovanje zastave, te začetne ideje ne razvije ne na oblikovni ne na vsebinski ravni. Posledično rešitev ostaja umetniško skromna. Forma se sicer navezuje na zgodovinsko preteklost trga, vendar so te povezave nejasne, nedosledno artikulirane in prostorsko nedodelane.

	Glede na navedeno ta rešitev po kakovosti ne dosega ravni nagrajenega predloga ali predlogov prejemnikov priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je konstrukcijsko in tehnološko sprejemljiv. Verjetno bi bila potrebna dodatna ojačitev konstrukcije kleti, kar poveča kompleksnost izvedbe. Materiali in njihova odpornost na zunanje vplive so ustrezni.

Natečajni elaborat z delovno številko 25 (šifra natečajnika JV709)

AVTORJI:

Blaž Golob, dipl. iur. spec. Dir. GFS Inštitut

Katja Majer, akad. kip.

Rok Dolinšek, mag. inž. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Bojan Frantar, kulturni delavec v pokoju (ustvarjalec sončnih ur)

Aleksander Vujović, arhitekt & urbanist

Borut Kamšek, livar

Jurij Kamšek, livar

dr. Klemen Stopar, univ. dipl. inž. el. (študija osončenja)

Maruša Majer, univ. dipl. komp., univ. dipl. dram. igr.

Andrea Plavljanić, marketing in design

1. CELOVITOST REŠITVE

Predlog se osredotoča na simbolno moč drevesa lipe, ki jo avtorji okorno stilizirajo v bronasto, hibridno formo drevesa, cveta ali plamenice zaradi poudarjanja trajnosti in dostopnosti spomenika. Vertikala zastavnega droga in ob njej postavljena skulpturalna forma skupaj ustvarjata nadrealistični učinek, ki po mnenju ocenjevalne komisije ni primeren za spomenik državnosti. Uporaba svetlobnih izrisov verzov slovenskih pesnikov predstavlja dobrodošlo, vendar le občasno zaznavno in vsebinsko nezadostno nadgradnjo osnovne ideje. Predlog kot celota po kakovosti ne dosega ravni nagrajene rešitve ali rešitev prejemnikov priznanj.

2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Simbolna sporočilnost spomenika je jasna in z umetniškega vidika kaže vplive nadrealizma, ki niso problematični, vendar se v kontekstu spomenika državnosti pokažejo kot neustrezni. Umetniška kakovost je sicer prisotna, vendar v primerjavi z nagrajenimi predlogi ali prejemniki priznanj ne dosega primerne ravni.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Rešitev konstrukcije obeležja je izvedljiva. Materiali in njihova odpornost na zunanje vplive so ustrezni.

Natečajni elaborat z delovno številko 27 (šifra natečajnika S314M)

AVTORJI:

OBLIKOVALSKI VIDIK / Studio Miklavc

Jure Miklavc

Silva Vitez

Andrej Šenk

Marko Ježek

Jože Carli

PROSTORSKI VIDIK / Kolektiv Tektonika

Darja Matjašec

Katarina Poklukar

TEORETSKO FILOZOFSKI IN ZGODOVINSKI VIDIK

dr. Gal Kirn, Filozofska fakulteta

Manca Murakezi, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Konzultanta za promet

Dr. Peter Lipar, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Prometnotehniški inštitut

Mag. Simon Detellbach, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Prometnotehniški inštitut

Vizualizacije

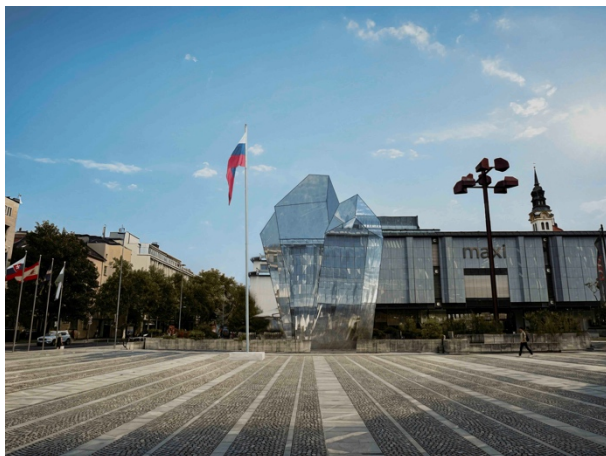
Matej Mejak

1. CELOVITOST REŠITVE

Elaborat postavlja zastavni drog v središče in ga obdaja z zrcalnimi vertikalami, ki naj bi ponazarjale lipo. Simbolno enačenje krošnje in zrcalnih površin

	ni ustrezno pojasnjeno. Krožna razporeditev zrcalnih elementov, centralna postavitev zastavnega droga in večerna raba svetlobnih učinkov delujejo spektakularno, vendar ostajajo vsebinsko enodimenzionalni. Avtorji v spodnji etaži oblikujejo prostor refleksije, s katerim poskušajo osmisлити izrazito zrcalnost zgornjega dela spomenika, vendar ta konceptualna dvojnost ne omili neprimerne impozantnosti celostne rešitve. S tega vidika rešitev kot celota po kakovosti zaostaja za nagrajenim predlogom ali predlogi prejemnikov priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Z umetniškega stališča predlog ne ponudi prepričljive razlage simbolizma zrcalnih površin in se hkrati, podobno kot številni drugi elaborati, neizvirno odloči za zastavni drog kot osrednji element spomenika državnosti. Z uporabo zrcaljenja sicer pritegne pozornost, vendar je taka prepoznavnost vsebinsko nedodelana, groba in s svojo agresivnostjo preveč posega v arhitekturno dediščino trga. Z umetniškega vidika predlog po kakovosti ne dosega ravni nagrajene rešitve ali rešitev prejemnikov priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Rešitev je tehnično izvedljiva, vendar zahteva dodatne ojačitve konstrukcije kleti. Materiali in njihova odpornost na zunanje vplive so ustrezni.

Natečajni elaborat z delovno številko 28 (šifra natečajnika 8881)

AVTORJI:

Boštjan Kavčič

Katja Gornik Jovan

Peter Pavšič

Igor Vintar

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Jernej Škerjavec študent arhitekture

1. CELOVITOST REŠITVE	Predlog podobno kot številni drugi izhaja iz simbolike Triglava, ki jo avtorji izrazijo v masivni stekleni, triglavi kristalni formi. Kljub temu elaborat ne ponudi jasnih konstrukcijskih rešitev, ki bi nedvomno vplivale na končni videz spomenika. Rešitev ostaja oblikovno in konceptualno nedodelana ter simbolno vprašljiva. Predlagana velikost nepremišljeno zasenči obstoječo arhitekturo trga, obenem pa je vprašljiva tudi univerzalna dostopnost predvidenega steklenega stopnišča. Predlog po kakovosti ne dosega ravni nagrajene rešitve ali rešitev prejemnikov priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Z umetniškega stališča je predlog nedodelan: izhaja iz kristalne forme, vendar je v nadaljnjih oblikovnih korakih pomensko ne razvije. Kot spomenik deluje grobo impozantno in ne upošteva konteksta ter zgodovine trga. Avtorji sicer poskušajo spomenik preoblikovati v arhitekturni paviljon, vendar pri tem prezrejo dejstvo, da bi nujne tehnološke rešitve stopnišča in konstrukcijskih podpor v celoti izničile prvotno umetniško idejo transparentnosti in lahкотnosti. Z umetniškega vidika predlog po kakovosti ne dosega ravni nagrajene rešitve in rešitev prejemnikov priznanj.

3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Tehnično gre za zahtevno rešitev, ki konstrukcijsko ni pojasnjena. Po vsej verjetnosti zahteva temeljenje pod kletnimi etažami Trga republike, kar odstopa od natečajnih zahtev.
---	---

Natečajni elaborat z delovno številko 30 (šifra natečajnika TR425)

AVTORJI:

Urša Vrhunc, univ. dipl. inž. arh, M.Arch II

Damjan Bradač, univ. dipl. inž. arh.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Sara Bogicevic, abs. arh.

Sodelavka za arhitekturo

Andrej Blatnik, univ. dipl. inž. grad.

Izvedenec za konstrukcije

mag. Matej Filipčič, univ. dipl. inž. arh.

Konzultant za scenografijo in osvetlitev

prof. Petra Varl, akad. slik. spec.

Konzultantka za vizualno umetnost

1. CELOVITOST REŠITVE

Elaborat je zasnovan kot spomenik, sestavljen iz jeklenih drogov in stopnišča v spodnji tretjini višine objekta, ki ustvari vertikalno prostorsko povezavo med atrijem pasaže in ploščadjo Trga republike. Prednost zasnove je v ideji spomenika, ki ne nastopa kot skulptura, temveč kot javni prostor, določen z gibanjem, interakcijo in uporabo, kar pa lahko oslabi prepoznavanje spomenika kot nacionalnega simbola. Predvideva odstranitev korita, dela ograje cvetličnih korit in večjo modifikacijo tlakovanja na Šubičevi ulici. Komisijo skrbi varnost uporabe in neenakovredna izkušnja za gibalno ovirane osebe. Zato komisija ocenjuje, da elaborat ne dosega kvalitete projektov, ki so prejeli nagrado in priznanja.

2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Kvaliteta elaborata je v ideji spomenika, ki ni zamišljen kot klasičen monument oziroma skulptura, temveč odprt, dostopen in izkustveni javni prostor, ki odraža demokracijo kot proces, ne kot zaključen dogodek. Zasnova omogoča identifikacijo širokega kroga uporabnikov ne glede na ideološke ali generacijske razlike. Nadgradnja s svetlobno tehnologijo ustvari spremenljivo dnevno-nočno konstrukcijo. Elaborat omogoča vsakdanjo rabo in umetniško nadgradnjo v smeri občasne scenske uporabe v protokolarne namene, s čimer pa vzpostavlja tveganje simbolne relativizacije zgodovinskega trenutka osamosvojitve. Spomenik kot prostorska sprehajalna infrastruktura je z vidika sporočilnosti problematičen. Tloris se formalno navezuje na obstoječo arhitekturo stolpnic, materialno in barvno (kovina) pa tudi na interierje okoliških stavb. Monumentalnost zabrisuje odprta, bolj transparentna struktura, vendar bi lahko nova dominantna vertikala delovala kot vizualno preobremenjevanje kompozicije Ravnikarjevega prostora. Zaradi opisanih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo in investicijo je elaborat ocenil kot zelo zahteven, saj bi potreboval ojačitev stropne ploščadi z nosilci nad drugo kletjo do temeljnih tal. Konstrukcijski vidik je v elaboratu natančno obdelan, manjka pa ocena dodatnih vplivov potresa.

Natečajni elaborat z delovno številko 32 (šifra natečajnika T1991)

AVTOR:

Irena Wölle

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Tone Stojko

Vuk Ćosić

Aleksander Vujović, SUPA

Sašo Mavsar s. p.

Kamnoseštvo Lev Vodnik

Rok Dolinšek, PRIKAZ

Trajnice Golob-Klančič

1. CELOVITOST REŠITVE

Komisija ocenjuje idejo časovnega povezovanja »včeraj – danes – jutri« kot dobro izhodišče, ki pa oblikovno in prostorsko ni ustrezno izpeljano. Motiv Triglava je obravnavan kot naivno preveden tridimenzionalni znak, dobesedna simbolika, ki deluje poenostavljeno in ideološko rigidno. Vnos nove skulpture na ploščad Trga republike ni skladen z usmeritvami natečajne naloge. Zeleni kubus bistveno spremeni arhitekturno podobo atrija, kar lahko oslabi izrazitost Ravnikarjeve izvorne zasnove. V razmerju posameznih elementov (skulptura, zeleni kubus, galerija) in celote umanjka hierarhična jasnost. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.

2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Spomenik je razumljen bolj kot objekt simbolnega opazovanja in manj kot prostor izkustva in refleksije. Stalna fotografska razstava omejuje možnost prihodnjih vsebinskih reinterpretacij ali prostorskih prilagoditev. Prednost elaborata je v odzivu na sodobne urbanistične trende z načrtovanjem trajnostnega vidika, saj ozelenitev podhoda prispeva k hlajenju in izboljšanju mikroklima. Preplet obravnavanj nacionalne identitete, zgodovinskega spomina in ekologije ustvarja fragmentiran narativ, ki mu manjka vizualne, idejne in konceptualne koherentnosti. Zaradi navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Elaborat je konstrukcijsko nezahteven oziroma sprejemljiv, dodatna jeklena konstrukcija za zeleno pergolo sicer vpliva na obodne stene garaže, vendar obremenitev na konstrukcijo ni bistveno povečana. Stalna galerija na prostem, ozelenjena pergola in jeklena konstrukcija zahtevajo redno, dolgoročno in finančno zahtevno vzdrževanje.

Natečajni elaborat z delovno številko 34 (šifra natečajnika EH000)

AVTORJI:

void arhitektura

Primož Žitnik, univ. dipl. inž. arh.

Mina Hiršman, mag. inž. arh.

Uroš Rustja, univ. dipl. inž. arh.

Špela Muhič, abs. arh.

Ištvan Išt Huzjan, akad. slik.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

Mateo Zonta, mag. inž. arh.

Urška Beuermann, mag. inž. arh.

Maks Petrovčič, abs. arh.

dr. Simon Petrovčič, univ. dipl. inž. grad., sodelavec za konstrukcijo

Saša Galonja, univ. dipl. inž. arh., sodelavec za akustiko

1. CELOVITOST REŠITVE

Projekt predstavlja konceptualno in izkustveno ambiciozen spomenik, ki z vključitvijo zvoka in participacije odpira pomembno razpravo o demokraciji kot dialogu. Njegova ključna pomanjkljivost je prevelika prostorska in vizualna dominanca, šibka kulturnovarstvena občutljivost ter nezadostna integracija v kontekst Trga republike, zaradi česar predlog deluje bolj kot samostojen umetniški objekt kot pa del celovitega urbanega kompleksa. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.

2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Elaborat spomenika nastopa kot metafora odmeva in pluralnosti glasov, s čimer osamosvojitev interpretira kot začetek večglasne, participativne družbe. Kvaliteta spomenika je tudi v zamisli, da aktivira pasivno akustiko in veččutno doživljanje prostora (zvok, svetloba, odsev). Problem elaborata je v prostorski dominanci in nadvladi nad obstoječimi arhitekturnimi in umetniškimi elementi Trga republike. Uporabljeni material je vizualno neintegriran z okolico, učinkuje bolj samonanašalno kot kontekstualno. Objekt ustvarja tudi problematično simetrijo z obstoječima stolpnicama in Spomenikom revolucije. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Izvedenec za konstrukcijo ocenjuje elaborat kot konstrukcijsko zahteven in deloma sprejemljiv, saj ne povečuje vpliva na klet garaže; vpliv vetra na konstrukcijo je analiziran.

Natečajni elaborat z delovno številko 35 (šifra natečajnika 1M1M1)

AVTORJI:

Miha Dobrin, univ. dipl. inž. arh.

Mik Simčič, akad. kip.

Sodelavci, konzultanti, izvedenci:

sodelavci

Anja Šuštar, mag. inž. arh., Arhitekti Dobrin, d.o.o.

Marko Banič, univ. dipl. inž. arh., Arhitekti Dobrin, d.o.o.

Alenka Mehle, mag. inž. arh., Arhitekti Dobrin, d.o.o.

konzultant za gradbene konstrukcije

Gorazd Črnko, udig, Gravitass, d.o.o.

sodelavci - maketa

Jure Kamšek, Livartis, odlitek v belem bronu

Lev Vodnik, Kamnoseštvo Vodnik, kamnoseški elementi

RPS, d.o.o, 3D print

sodelavka - zasnova virtualnega dela spomenika

Manja Plesničar

foto

Aleksander Štokelj

retuša

Bor Dobrin, univ. dipl. inž. arh.

Ajda Horva

1. CELOVITOST REŠITVE

Elaborat predstavlja ambiciozen, tehnično in simbolno premišljen spomenik, ki poudari vlogo ljudstva in kontinuiteto zgodovinskega procesa. Prevelika prostorska dominanca, zaprtost in precej vsiljiv odnos do Ravnikarjeve arhitekturne zasnove

	pa so pomanjkljivosti, zaradi katerih projekt deluje bolj kot avtonomen, monumentalen objekt kot pa odprt in vključujoč javni prostor demokracije. Zato je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Elaborat ponuja jasno simbolno naracijo, saj osamosvojitev interpretira kot proces preoblikovanja – prelom in hkrati kontinuiteto med zgodovinsko težo (temna kamnita baza) in novo, svobodno državo (bleščeča kovinska forma). Vendar elaborat prav s tem tvega simbolno dobesednost in predvidljivost. Fizični spomenik dopolnjuje digitalni, nematerialni sloj (QR), ki omogoča zbiranje osebnih zgodb in širjenje kolektivnega spomina ter prispeva k formalni večplastnosti. Masivnost objekta, stroga geometrija in zaprt, mračen značaj pa ustvarjajo nesprejemljivo prostorsko dominantnost do okolice ter materialno vsiljivo rešitev. Z vidika varovanja kulturne dediščine je mimikrija betona v atriju vprašljiva. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Čeprav je konstrukcija ocenjena kot nosilna, projekt zahteva dodatne in natančnejše statične analize (veter, potres, horizontalni premiki). Izvedenec za konstrukcijo ocenjuje elaborat kot zahteven, vendar sprejemljiv.

Natečajni elaborat z delovno številko 36 (šifra natečajnika MM999)

AVTORJI:
Metod Frlic
Andrej Kalamar

1. CELOVITOST REŠITVE	Elaborat predstavlja tehnološko napreden, igriv in optimističen spomenik, ki z gibanjem in barvo na svež način interpretira idejo skupnosti in državnosti. Vizualna in prostorska dominantnost objekta ter visoka stopnja nekontekstualnosti v odnosu do Ravnikarjevega Trga republike pa ustvarjata vtis objekta kot spektakularne urbane instalacije namesto idejno in simbolno dolgoročno vzdržnega spomenika državnega pomena. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je rešitev kot celota slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
2. UMETNIŠKA ODLIČNOST PREDLAGANE REŠITVE kot odgovor na cilje in usmeritve naročnika (kot so opredeljeni v natečajni nalogi) in še posebej: • simbolni vidik in sporočilnost, • izvirnost, • odnos do konteksta.	Ovalno oblikovana forma okoli zastavnega droga simbolizira ljudi, povezane v skupnost; gibanje in barvna dinamika ponazarjata pluralnost, energijo in optimizem naroda. Objekt z združevanjem kinetičnih, svetlobnih in barvnih učinkov ter besedilom ustvarja večsenzorično in večplastno alegorijo osamosvojitve. Ker pa formalno in barvno precej odstopa od konteksta, deluje prostorsko neskladno in spektakularno, kar slabi tudi simbolno, spominsko in refleksivno razsežnost. Zaradi zgoraj navedenih značilnosti je umetniška odličnost rešitve slabša od rešitev prejemnikov nagrade in priznanj.
3. TEHNIČNA USTREZNOST REŠITVE	Tehnično gre za zahtevno vendar konstrukcijsko sprejemljivo rešitev. Potrebne bi bile natančnejše

	analize vplivov vetra in potresa na obstoječo konstrukcijo. Skupna teža spomenika ni natančno navedena, kar otežuje celovito statično presojo. Kinetični mehanizmi, motorji in svetlobni sistemi zahtevajo redno vzdrževanje; okvare lahko bistveno zmanjšajo kakovost spomenika.
--	---

9. PODPISI K ZAKLJUČNEMU POROČILU

Predsednica ocenjevalne komisije (ZAPS):
univ. dipl. inž. arh.

dr. APOLONIJA ŠUŠTERŠIČ,

Namestnik predsednice ocenjevalne komisije (naročnik): zasl. prof. dr. BOŽIDAR JEZERNIK

Član (naročnik):

mag. MATJAŽ RAVBAR

Članica (naročnik, Ministrstvo za kulturo):
um. zgod.

ŠPELA SPANŽEL, univ. dipl.

Član (naročnik, Mestna občina Ljubljana):
dipl. inž. arh.

doc. ROK ŽNIDARŠIČ, univ.

Član (ZAPS):

prof. TOBIAS PUTRIH, akad. kip.

Član (ZAPS):
inž. arh.

prof. dr. ALEŠ VODOPIVEC, univ. dipl.

Namestnik članov (naročnik):
arh.

doc. dr. MILOŠ KOSEC, univ. dipl. inž.

Namestnica članov (ZAPS, ALUO):
POMPE, akad. slik.

prof. dr. URŠULA BERLOT

Zaključno poročilo je bilo podpisano v Ljubljani, dne 9. 2. 2026.